

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Odposlechy a záznam telekomunikačního
provozu při ochraně ekonomiky**

Roman Velíšek

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Roman Velíšek

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Odposlechy a záznam telekomunikačního provozu při ochraně ekonomiky

Název anglicky

Wiretapping and recording of telecommunications in protecting the economy

Cíle práce

Cílem práce je zjistit efektivnost využívání odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu, prováděných za delší období v souladu s trestním řádem Policie ČR při ochraně jednotlivých oblastí ekonomiky. Na základě výsledků zkoumání navrhnout opatření k eliminaci zjištěných nedostatků.

Metodika

- soustředění právních předpisů a odborné literatury ke zkoumanému problému
- konzultace s vedoucím diplomové práce
- prostudování právních předpisů a literatury k teoretické části práce a jejich zhodnocení
- získání a prostudování konkrétních materiálů
- vyhodnocení získaných dat
- sumarizace výsledků zkoumání a jejich hodnocení

Doporučený rozsah práce

60 – 80 listů

Klíčová slova

Odposlech, záznam telekomunikačního provozu, Policie ČR, ÚOKFK, BIS, ekonomika, bezpečnost, monitorování, hovory, legální, nelegální

Doporučené zdroje informací

BAČKOVSKÝ, Karel. Kriminalistický sborník: Daňová kobra v akci. vyd. 5/14, Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, Praha 4: Tiskárna MV, s. p. o., ročník LVIII, s. 1.

BRAUNŠLEGER, René. Kriminalistický sborník: Zvukové záznamy u Policie ČR jako forma protokolace – ano, či ne ...? vyd. 1/11, Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, Praha 4: Tiskárna MV, s. p. o., ročník LV, s. 50-51.

Česko. Zákon č. 101/2000 Sb., ze dne 04.04.2000 o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 127/2005 Sb., ze dne 22. února 2005, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)

Česko. Zákon č. 141/1961 Sb., ze dne 1. ledna 1962 o trestním řízení soudním (trestní řád), s. 124-125.

Česko. Zákon č. 153/1994 Sb., ze dne 7. července 1994 o zpravodajských službách České republiky

Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., ze dne 17.07.2008 o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 40/2009 Sb., ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon 2/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky

Další literatura po dohodě s vedoucím práce

Předběžný termín obhajoby

2016/17 ZS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Milan Uhlík, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2015

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 10. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Odposlechy a záznam telekomunikačního provozu při ochraně ekonomiky" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor(ka) uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil(a) autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. listopadu 2016

Poděkování

Rád(a) bych touto cestou poděkoval(a) JUDr. Milanu Uhlíkovi, CSc., za odbornou pomoc při vedení této diplomové práce. Poděkování patří také manželce Jitce za podporu během celého studia, dále por. Mgr. Viktoru Vávrovi, por. Mgr. Jaroslavu Šmídovi, por. Bc. Jaroslavu Veselému, všem z PČR ÚO SKPV MŘ Plzeň a kpt. Bc. Ivanu Strnadovi z PČR ÚO SKPV KŘ Plzeňského kraje, ve výslužbě, za cenné rady a podněty.

Odposlechy a záznam telekomunikačního provozu při ochraně ekonomiky

Wiretapping and recording of telecommunications in protecting the economy

Souhrn

Tato diplomová práce se zabývá odposlechy a záznamem telekomunikačního provozu při ochraně ekonomiky, dle trestně procesních institutů: odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a zjišťování údajů o telekomunikačním provozu. Tyto instituty jsou obsaženy v zákoně č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále „trestní řád“). Cílem této práce je zjistit efektivnost využívání odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu, prováděných za delší období v souladu s trestním řádem, mezinárodními smlouvami a Policií ČR při ochraně jednotlivých oblastí ekonomiky. Na základě výsledků zkoumání budou navržena opatření k eliminaci zjištěných nedostatků. Práce se sestává z úvodu, cíle a metodiky práce, přehledu platné právní úpravy, analýzy, souhrnu a závěru. V úvodu se zabývám vývojem odposlechové techniky, zmiňuji policejní útvary, zabývající se odposlechy, obavami občanů ze zneužití této odposlechové techniky, která má sloužit výhradně k její ochraně před páčáním trestné činnosti (zejména majetkové a hospodářské), a k ochraně občanů právě před osobami, které páchají trestnou činnost. Mimo základního požadavku na cíl a metodiku práce je zde uvedena právní úprava, která využití tohoto institutu právně vymezuje a upravuje. Kapitola čtyři se zaměřuje na operátory vystupující na českém trhu, rádiatelefonní systémy a posléze na analýzy vyjmenovaných útvarů PČR a systému MU II. Shrnutí celé práce je pak obsaženo ve shrnutí výsledků zkoumání a v závěru. Závěr opětovně opakuje základní aspekty právní úpravy. Navíc hodnotí, zda je nutno provádět změny či nikoli. Obecně však považuji tuto úpravu za dostačující.

Summary

This diploma thesis is focused on telephone tapping and recording of telecommunication traffic in order to protect the economy, according to the criminal procedural institutes: the tapping and recording of telecommunication traffic and survey on information about telecommunication traffic. These institutes are ruled by the act no. 141/1961 Coll., on criminal court proceedings (criminal code), as amended (hereinafter the "criminal procedure act"). The aim of this work is to investigate the effectiveness of the use of eavesdropping and records of telecommunication operations, carried out for a longer period in accordance with the criminal procedure code, international treaties and the Police of the Czech Republic in order to protect the individual areas of the economy. On the basis of the results of the examination shall propose measures to eliminate identified deficiencies. The work consists of introduction, goals and methodology of work, the overview of the legislation, analysis and conclusion. In the introduction I deal with the development of telephone tapping technology, I focus on police the police departments, which take care about telephone tapping, the concerns of the citizens from the misuse of telephone tapping, which should be used only for protection, against crime (in particular, property and economic) and the protection of citizens their against people who commit crimes. Outside of the basic requirement for the objective and methodology of the work presented here is the legislation, that the use of this institute legally defines and regulates the. Chapter four focuses on the operators acting on the Czech market, radio-telephone systems and subsequently on the analysis of the listed departments of the POLICE of the Czech Republic and the system of HE II. A summary of the whole work is then included in the summary of the results of the examination and in the conclusion. The conclusion reiterates the basic aspects of the legislation. In addition, it assesses whether it is necessary to make changes or not. In general, however, I consider this presentation sufficient.

Klíčová slova: Policie ČR, telefon, hovory, odposlech, záznam telekomunikačního provozu, trestní řád, trestný čin, škoda, ekonomika, bezpečnost, legální, ilegální

Keywords: The police of the CR, phone, calls, call interception, recording of telecommunications traffic, the penal code, the crime, the damage, the economy, security, legal, illegal

1. ÚVOD.....	14
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	17
2.1. CÍL.....	17
2.2. METODIKA	17
3. PŘEHLED PLATNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY	20
3.1. PRÁVNÍ PŘEDPISY.....	21
3.1.1. ÚMLUVY	22
3.1.2. DOKAZOVÁNÍ POMOCÍ ODPOSLECHU A ZÁZNAMŮ TELEKOMUNIKAČNÍHO PROVOZU.....	23
3.2. PŘEDPISY ČESKÉHO PRÁVNÍHO ŘÁDU.....	24
3.2.1. ZÁKON Č. 141/1961 SB., O TRESTNÍM ŘÍZENÍ SOUDNÍM (TRESTNÍ ŘÁD)	26
3.2.2. ZÁSADY V PRŮBĚHU TRESTNÍHO ŘÍZENÍ (DLE TRESTNÍHO ŘÁDU).....	28
3.2.3. ZÁKON Č. 2/1969 SB., O ZŘÍZENÍ MINISTERSTEV.....	30
3.2.4. ZÁKON Č. 283/1993 SB., O STÁTNÍM ZASTUPITELSTVÍ	31
3.2.5. ZÁKON Č. 6/2002 SB., O SOUDECH A SOUDCÍCH	32
3.2.6. ZÁKON Č. 412/2005 SB., O OCHRANĚ UTAJOVANÝCH INFORMACÍ.....	33
3.2.7. TRESTNÍ ZÁKONÍK - PŘEČIN A ZLOČIN	34
3.2.8. TRESTNÍ ZÁKONÍK - KRIMINALITA	35
3.2.9. TRESTNÍ ZÁKONÍK - ÚMYSL.....	37
3.2.10. TRESTNÍ ZÁKONÍK - OSOBA PACHATELE	37
3.2.11. TRESTNÍ ZÁKONÍK - ODPOVĚDNOST PACHATELE	38
3.2.12. HOSPODÁŘSKÉ TRESTNÉ ČINY.....	38
3.2.13. TYPICKÉ FORMY HOSPODÁŘSKÉ KRIMINALITY	40
3.2.14. OCHRANA PŘED HOSPODÁŘSKÝMI TRESTNÝMI ČINY	40
3.2.15. ZAJÍMAVÉ PŘÍKLADY – MAJETKOVÉ TRESTNÉ ČINY	41
3.2.16. POJISTNÝ PODVOD - PŘÍKLAD	42
3.2.17. ZKRÁCENÍ DANĚ, POPLATKU A PODOBNÉ POVINNÉ PLATBY - PŘÍKLAD	43
3.3. SUBJEKTY OPRÁVNĚNÉ K ODPOSLECHU	45

3.3.1.	ZPRAVODAJSKÉ SLUŽBY	45
3.3.2.	ÚŘAD PRO ZAHRANIČNÍ STYKY A INFORMACE	46
3.3.3.	BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA.....	46
3.3.4.	VOJENSKÉ ZPRAVODAJSTVÍ	47
3.3.5.	POLICIE ČR.....	48
3.3.6.	ÚTVAR ZVLÁŠTNÍCH ČINNOSTÍ SKPV	48
3.3.7.	TÝM KOBRA.....	49
3.4.	ZÁKON O TELEKOMUNIKACÍCH	52
3.4.1.	ZÁKON O ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKACÍCH	55
3.5.	VEŘEJNÁ A VNITŘNÍ KONTROLA NAD ODPOSLECHY	55
4.	<u>ANALÝZA ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY.....</u>	57
4.1.	Některé pojmy	58
4.2.	System MU II.....	66
4.2.1.	Postup při realizaci.....	69
4.3.	Odposlech a záznam telekomunikačního provozu v roce 2012.....	71
4.4.	Odposlech a záznam telekomunikačního provozu v roce 2013.....	78
4.4.1.	Odposlech	78
4.4.2.	Telekomunikační provoz v roce 2013	81
4.5.	Odposlech a záznam telekomunikačního provozu v roce 2014.....	84
4.5.1.	Odposlech	84
4.5.2.	Telekomunikační provoz v roce 2014	87
5.	<u>SHRnutí VÝSLEDKŮ ZKOUMÁNÍ</u>	90
5.1.	Zajišťování výnosů z trestné činnosti	93
5.2.	Vyhodnocení dotazníku	95
6.	<u>ZÁVĚR.....</u>	97
7.	<u>SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ</u>	100

8. SEZNAM GRAFŮ: 107

I. Přílohy I

Seznam použitých zkratk

Zkratky právních předpisů

Úst	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
LPS	Listina základních práv a svobod, vyhlášená předsednictvem ČNR dne 16. prosince 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb.), ve znění pozdějších předpisů
TŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
TelZ	Zákon č. 151/2000 Sb., ze dne ze dne 16. května 2000, o telekomunikacích, v platném znění
ZoP	Zákon č. 273/2008 Sb., ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Ostatní zkratky

KZO	Kriminálně závadové osoby
OČTŘ	Orgány činné v trestním řízení
OS, MS	Okresní soud, městský soud
KR	Krajský soud
NS	Nejvyšší soud
ÚS	Ústavní soud
SZ	Státní zastupitelství
NSZ	Nejvyšší státní zastupitelství
PČR	Policie České republiky
KŘP	Krajské ředitelství policie
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
OHK	Oddělení hospodářské kriminality
ÚO SKPV MŘ	Územní odbor služby kriminální policie a vyšetřování městského ředitelství
ÚZČ SKPV	Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování
NCOZ SKPV	Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování
ZPPP	Závazný pokyn policejního prezidenta
BIS	Bezpečnostní informační služba
ÚZSI	Úřad pro zahraniční styky a informace, jehož rozpočet je součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra
VOZ	Vojenské zpravodajství jako součást Ministerstva obrany
Cept	Evropský úřad pro telekomunikační normy
IS	Islámský stát
KLDR	Korejská lidově demokratická republika
Sb.	Sbírka zákonů
Č.j.	Číslo jednací
Kč	Koruna česká
SIM karta	Účastnická identifikační karta, která slouží pro identifikaci účastníka v mobilní síti
MB	Mega Bit
zn.	značka
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
popř.	popřípadě
např.	například
tzv.	takzvaný
spol. s r.o.	společnost s ručením omezeným

1. Úvod

Zločinci, pachatelé, v policejní terminologii KZO – kriminálně závadové osoby, se po celém světě pokoušejí zdokonalovat trestnou činnost a snaží se být vždy o krok před orgány činnými v trestním řízení - dále jen OČTŘ (soudy, SZ, Policie ČR, zastoupená jednotlivými útvary, rozvědkami apod.). Z tohoto důvodu vyhledávají a používají dokonalejší způsoby a metody k páchání trestné činnosti. V rámci ohrožení ekonomiky jako celku se jedná především o využívání komunikace v rámci celosvětové sítě internet, dále např. i tzv. telefonování, prostřednictvím různých datových aplikací v sociálních sítích, rovněž tak mobilní zařízení – mobilní telefony a jiný telekomunikační provoz.

Novodobých technických vymožeností pachatelé využívají jak ke komunikaci, tak i k plánování trestné činnosti, přičemž velmi ztěžují použití a nasazení operativně pátracích prostředků - odposlechů. V minulosti se pachatelé museli domlouvat osobně, skrývali se, scházeli se mezi lidmi na veřejných místech a tak do jisté míry ulehčovali činnost OČTŘ, která prováděla operativní činnost.

Ale právě díky rychlému vývoji techniky, bohužel docházelo k tomu, že právě tyto složky, pro které je v první řadě povinností chránit občany, jejich zdraví a majetek, byly mnohdy i několik kroků za pachateli. U výše uvedených orgánů, zejména pak u Policie ČR byl problém v tom, že vybavení a zařízení na odkrývání trestné činnosti, zejména při používání technického zařízení odposlechů, je zastaralé. Pořídit kvalitní technické zařízení je plně v gesci ministerstva, které má jednotlivé složky na starosti. Naopak právní úprava, která upravuje postup OČTŘ, je dle mého zjištění dostačující k plnění stanovených úkolů. Při současném dění ve světě (války, terorismus, IS apod.) se i stav technického vybavení zlepšuje.

Tématem této diplomové práce jsou odposlechy a záznam telekomunikačního provozu při ochraně ekonomiky. Problémem při využívání odposlechů v praxi je zejména obava ze zneužití odposlechů. Odposlech je však v demokracii její nedílnou součástí a to z důvodu její ochrany a ochrany občanů právě před osobami, které páchají trestnou činnost.

Nelze tedy odsuzovat a obávat se zneužití těchto prostředků, byť některé případy zneužívání odposlechů v době nedávno minulé v naší demokracii byly. Téměř ve všech případech se jednalo o pochybení jednotlivce a nikoliv celého systému. Jelikož pachatelé používají při páchání jakékoli trestné činnosti více sofistikovaných prostředků¹, kterými se snaží zakrýt svou protiprávní činnost, jsou stále o krok dále než OČTŘ. K tomuto mimo jiné bohužel dochází i díky sdělovacím prostředkům, který byť i nechtěně zveřejňují co, kdo, kde a jak udělal a co by dělat neměl. K zakrývání své trestné činnosti se pachatelé doučují i v nápravných zařízeních, kde dochází ke kontaktu s podobně odsouzenými, kteří si poté mezi sebou vyměňují zkušenosti a pokoušejí se po svém propuštění do společnosti (do života) svá jednání zdokonalovat (jaké pomůcky použijí k zakrytí stop, jak mezi sebou lépe, skrytě, komunikovat, apod.). Tedy více a více absetnují důkazy získané jinými operativně pátracími prostředky, respektive jejich nasazení je obtížnější.

Je tedy na místě konstatovat, že stát by se měl v těchto záležitostech více angažovat a hájit svá práva, a to i za cenu omezení některých práv vlastních občanů.

¹ Sofistikovaný – promyšlený, formálně propracovaný, využívající složitých metod a postupů

Jsem si samozřejmě vědom, že dle § 88 a § 88a trestního řádu dochází k zásadním zásahům do státem chráněných a deklarovaných základních práv a svobod občanů, ale i přesto si dovolím tvrdit, že odposlech a záznam telekomunikačního provozu představuje jednu z nejvýznamnějších metod ochrany státu a občanů proti pachatelům, za využití právě této operativní činnosti, bez níž si současné trestní řízení v sofistikovaných případech nedokážu představit.

V této diplomové práci také zmíním činnost jednotlivých subjektů oprávněných využívat odposlech při jeho vyžadování.

2. Cíl práce a metodika

V této kapitole bude uvedeno, co je cílem a o čem pojednává metodika.

2.1. Cíl

Cílem práce je zjistit efektivnost využívání odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu, prováděných za delší období v souladu s trestním řádem, mezinárodními smlouvami a Policií ČR při ochraně jednotlivých oblastí ekonomiky. Na základě výsledků zkoumání budou navržena opatření k eliminaci zjištěných nedostatků.

2.2. Metodika

Použití odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu je jeden z důležitých úkonů v boji proti nejzávažnějším formám páchaní trestné činnosti. Bude tedy zkoumáno dokumentování nasazovaných odposlechů u jednotlivých specializovaných útvarů Policie ČR, opora nasazení těchto prostředků v boji s kriminalitou v právním rámci ČR v kontextu mezinárodních smluv majících vztah ke zkoumané problematice.

V této práci bude mimo jiné uvedeno, co znamená ekonomika a její ochrana, uvedení operátoři, poskytující datové služby. Vysvětleno, co je telefon a komunikace. Budou vymezeny pojmy odposlech a záznam telekomunikačního provozu a jaké jsou subjekty oprávněné k odposlechu. Bude rozlišeno, co je trestným činem a trestná činnost, trestní odpovědnost pachatele, kdo je osobou pachatele, definovány úmyslné trestné činy, při jejichž objasňování můžeme použít odposlech a záznam tel. provozu – rozdělení trestných činů na přečin, zločin, zvlášť závažný zločin. Dále bude vysvětleno, že odposlech a záznam telekomunikačního provozu lze nasadit jen na zvlášť závažný zločin, kdy zde je opora zejména v trestním řádu a jiných zákonech (zákony o zpravodajských službách), včetně stanovení ekonomických trestných činů, které jsou v pojetí našeho trestního zákoníku uvedeny v Hlavě VI, a taktéž i některé trestné činy majetkové, které jsou v trestním zákoníku uvedeny v Hlavě V, a na které lze použít odposlech a záznam telekomunikačního provozu.

Po prostudování právních předpisů, smluv a odborné literatury k teoretické části práce bude přistoupeno k vypracování kapitoly Přehled platné právní úpravy. Tedy v první fázi zpracování diplomové práce, která má převážně analytický charakter, bude shromažďována literatura, zkoumán předmět diplomové práce (útvary PČR a zpravodajské služby), vytváření pracovních hypotéz a jejich ověřování a tím postupně bude docházet k řešení problému. To už půjde o druhou fázi zpracování diplomové práce, tj. o fázi syntetickou, se snahou o získání dostačujícího množství kvalitních informací vedoucích k řešení problematiky.

Vlastní zkoumání bude prováděno formou řízených pohovorů mezi pracovníky Ministerstva vnitra ČR, Policie ČR, a to jak u okresních, krajských tak celorepublikových útvarů (oddělení hospodářské kriminality – OHK, u nyní NCOZ SKPV (Národní centrála proti organizovanému zločinu) a bude zde zmíněn i nový pracovní tým Kobra), kdy tyto útvary se zabývají zmiňovanou problematikou nejvíce. Jejich práce bude pozorována a bude se jednat o cílevědomé, plánovité a systematické sledování určitých skutečností. Výsledkem je pak nejen popis skutečnosti, ale i její vysvětlení. Jejich analýzami, zobrazeními do tabulek a grafů (tabulky a grafy budou pojmenovány a pod nimi uveden zdroj, tedy pokud jde o údaje cizí a tabulka či graf vlastní, tak bude uvedeno např. Zdroj: MV ČR, PP Policie ČR, vlastní zpracování), vše zde bude uvedeno pouze, jak již bylo výše uvedeno, po umožnění zveřejnit dostupné informace, na které nebude nutné být držitelem oprávnění k přístupu k utajovaným informacím dle zákona č. 412/2005 Sb.

Další materiály ke zkoumané problematice budou získávány prostřednictvím veřejné sítě internet a zákonných norem publikovaných ve sbírce zákonů. Z odborných časopisů to budou mimo jiné Kriminalistické sborníky, Kriminalistické příručky, aj.

Na základě prostudování právních předpisů, literatury a konkrétních údajů ke zkoumanému problému za delší časové období bude přistoupeno a provedeno vyhodnocení v kapitole Analýza, výsledky budou sumarizovány, zjištěna efektivnost využívání technických prostředků a porovnány (diskuze) s výsledky zkoumání jiných autorů (pokud existují - nějaké práce, jinak zde bude uvedeno, proč nelze provést porovnání), poukázáno na nedostatky v legislativě a v praxi zjištěné zkoumáním, budou navržena opatření k odstranění případných nedostatků v legislativě a dále v organizaci a řízení práce na úseku zkoumaného problému.

V závěru práce bude odpovězeno na cíl práce a jeho splnění. Avšak rozmanitost ekonomické reality zpravidla vylučuje získání všech potřebných informací. To však nepovede k odmítání řešení problému ani k jeho spekulativnímu řešení.

Současně bude v rámci této diplomové práce řešena efektivita nasazení technických prostředků při ochraně ekonomiky v ČR, zda je a bude v současné době významné a důležité odposlechy a záznam telekomunikačního provozu při objasňování trestné činnosti pachatelů využívat. Bude dále provedeno srovnání možnosti jejich využití v případě toho, zda mi bude umožněno nahlédnout do spisových materiálů jednotlivých útvarů Policie ČR, případně zde bude uvedena analýza získaná prostřednictvím webových stránek MV ČR a Policejního prezidia ČR a to vzhledem k tomu, že k nasazení odposlechu a záznamu telekomunikačního zařízení je třeba z vyžadující strany oprávnění k přístupu k utajovaným informacím minimálně v držení stupně "Vyhrazené", dle zákona č. 412/2005 Sb., Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

3. Přehled platné právní úpravy

Odposlech a záznam telekomunikačního záznamu byl a je důležitým nástrojem odhalování nejzávažnějších forem trestné činnosti. Mezi nejčastější a nejzávažnější formy trestné činnosti řadím organizovaný zločin, drogovou kriminalitu, závažnou násilnou trestnou činnost, hospodářskou trestnou činnost a korupci. Avšak tento nástroj představuje silný zásah do základních lidských práv a svobod, které jsou jasně stanoveny v Listině základních práv a svobod, jenž je součástí Ústavy ČR. Proto musí být důkladně zvažováno, zda jsou pro takový zásah stanoveny podmínky, zda je tento zásah nezbytný a zda jsou respektovány zásady přiměřenosti.

Bez použití těchto prostředků to však v současné době, kdy pachatelé používají velké množství technických, elektronických prostředků a programů určených ke komunikaci, jinak nelze. Účelem jeho užití je zejména zjišťování důkazních skutečností pro další postup v trestním řízení, které nelze opatřit jiným způsobem.

Budou zde uvedeny platné zákony, včetně mezinárodních smluv týkajících se této problematiky, v jejichž souladu lze využít zmíněného institutu. Rovněž budou uvedeny pracovní postupy při nasazování odposlechu a zmíněny skutkové podstaty jednotlivých trestných činů, na které lze při odhalování či vyšetřování tyto úkony využít.

Nelze také opomenout nejhlavnější operatory poskytující telefonní služby a také okrajově přehled, co znamenají některé pojmy s telefonem spojené.

3.1. Právní předpisy

Právními předpisy jsou uváděny obecně závazné právní předpisy, které upravují normy lidského chování, jsou obecně závazné, státem vynutitelné a v určitých případech může být jejich nedodržení sankcionováno. Dle významu a právní síly se právní předpisy člení na:

- mezinárodní úmluvy
- Ústava České republiky
- zákony
- nařízení vlády
- vyhlášky ministerstev a
- opatření ústředních orgánů

V tomto pořadí platí, že právní předpis vyšší právní síly je nadřazen právnímu předpisu nižší právní síly (to znamená např., že zákon je nadřazen nařízení vlády a v případě rozporu je třeba dát přednost obsahu zákona). Zákonem nejvyšší právní síly je pak Ústava České republiky. Obecně dále platí, že přednost před zákonem má příslušná mezinárodní norma (úmluva)², pokud je republikou přijata a ratifikována (například Evropská úmluva o ochraně lidských práv a svobod).

Právní předpisy jsou platné po vyhlášení ve Sbírce zákonů České republiky, kde je uvedeno, kdo je vydal, číslo a rok jejich vydání s označením Sb. (sbírka), datum jejich vydání, označení právních předpisů (t.j. náplně právních předpisů) a datum jejich účinnosti. Sbírka zákonů České republiky vychází pravidelně podle legislativní potřeby.

² Česko. *Evropská Úmluva – Předpis č. 209/1992 Sb., O sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazajících*

3.1.1. Úmluvy

Ústava ČR a Listina základních práv a svobod tedy nejsou zdaleka jedinými legislativními předpisy, na základě kterých je zavázáno chránit právo na soukromí jednotlivce. V souladu s ustanovením článku 10 Ústavy ČR jsou vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament ČR souhlas a jimiž je Česká republika vázána. Jsou součástí jejího právního řádu a mají přednost před zákonem. K nejdůležitějším takto vyhlášeným smlouvám, které zaručují ochranu před svévolnými zásahy do soukromého života jednotlivce, patří *Evropská Úmluva – kdy se jedná o Předpis č. 209/1992 Sb., O sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazajících*, kde se provádění odposlechů dostává do střetu zejména s právem na respektování soukromého a rodinného života zaručeným v jejím článku 8.³

Listina společně s Úmluvou umožňují omezení práva na soukromí jednotlivce pouze v případech a způsobem, které stanoví zákon. Tato možnost je dána jen zákonnými ustanoveními, která umožňují nasazení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu pro účely trestního řízení, v tomto případě se jedná o § 88 a § 88a TŘ a dále i Úmluva Organizace spojených národů proti korupci č. 105/2013 Sb. m.s., kdy tuto úmluvu lze opět využít na odposlech a záznam telekomunikačního provozu podle § 88 a 88a TŘ, mimo jiné u trestných činů majetkových, hospodářských a trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných.⁴

³ Česko. *Evropská Úmluva – Předpis č. 209/1992 Sb., O sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazajících*

⁴ Česko. *Sbírka mezinárodních smluv Ministerstva zahraničních věcí. Úmluva Organizace spojených národů proti korupci (otevřené k podpisu dne 31. října 2003 v New Yorku) č. 105/2013 Sb. m. s., platná od 29. prosince 2013.*

3.1.2. Dokazování pomocí odposlechu a záznamů telekomunikačního provozu

Má-li být odposlech a záznam telekomunikačního provozu užit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s uvedením údajů o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o osobě, která záznam pořídila, ostatní záznamy je třeba označit, spolehlivě uschovat a v protokolu založeném do spisu poznamenat, kde jsou uloženy.

Pokud by bylo postupováno orgány činnými v trestním řízení, ve vyhledávání těchto důkazů bez povolení soudce, byly by tyto důkazy pro účely trestního řízení pořízeny protiprávně, proto i zařazení takového důkazu do spisu a jeho provádění je nejen nezákonné, ale i ústavně zcela nepřípustné, a to jak v řízení trestním, tak i občanskoprávním, tyto závěry potvrzuje i soudní praxe.

Ve své podstatě lze říci, že i chybějící údaje na dokumentaci související se záznamem telekomunikačního provozu (např. o času a datu provedeného záznamu nebo o datu vyhotovení protokolu o tomto záznamu) by měly činit takový důkaz nepřezkoumatelným a nepoužitelným. V opačném případě by se jednalo o návrat do období, kdy účel trestního řízení světil téměř jakékoliv prostředky k jeho dosažení. Navíc by mohlo jít o ohrožení práva obviněných na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 - Listiny⁵ a čl. 6 - Úmluvy.⁶

⁵ Česko. Zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod ČR*

⁶ Česko. Evropská úmluva – Předpis č. 209/1992 Sb., *O sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících*

3.2. Předpisy českého právního řádu

Nejvyšší právní sílu v ČR má Ústava, kdy se jedná o ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Součástí Ústavy ČR je Listina základních práv a svobod, ale protože odposlechem dochází k porušování základních práv občanů, které jim tyto zákony zaručují, je v rámci jiných zákonů a dále i na základě nálezů Ústavního soudu možnost tyto svobody narušit. Ochranu práva na soukromí poskytuje zejména ustanovení Listiny základních práv a svobod garantující právo na soukromí jednotlivce hned v několika člancích. Článek 7 LZPS je možné chápat jako generální ustanovení, které zaručuje nedotknutelnost osoby a jejího soukromí. Pojem soukromí soudní judikatura vykládá extenzivně. Neomezuje ho pouze na nerušenou tvorbu sociálních vztahů, ale garantuje rovněž právo jednotlivce rozhodnout se podle vlastního uvážení zda, popř. v jakém rozsahu, jakým způsobem a za jakých okolností bude skutečnosti a informace ze svého soukromí zpřístupňovat jiným subjektům. Toto je dáno v Článku 13 LZPS, že tajemství zpráv podávaných telefonem, telegrafem nebo jiným podobným zařízením se zaručuje.⁷

Ústavní soud ČR ve svém nálezu Pl. US 47/13 blíže uvádí, jaké podmínky musí dodržovat orgány činné v trestním řízení při použití odposlechlů a domovních prohlídek. Nález v konkrétní věci je sice zamítavý, ale současně sjednocuje a doplňuje dosavadní judikaturu Ústavního soudu v této oblasti a současně poskytuje návod pro orgány činné v trestním řízení, jak mají v takových případech ústavně konformně postupovat.⁸

⁷ Česko. Zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod ČR*

⁸ Česko. Nález Ústavního soudu ze dne 7. května 2014. *Tisková mluvčí, Publikované nálezy, Pl. US 47/13*

Jednou z podmínek pro nasazení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je kromě jiného to, že jde o trestný čin, pro který zákon stanoví konkrétní horní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody. Horní hranice trestní sazby se v souvislosti s novým trestním zákoníkem opakovaně měnila (z osmi na deset a následně opět na osm let). Tyto změny (z osmi na deset let) zasáhly i věci, v nichž byly podány ústavní stížnosti.

Ústavní soud zaujal názor, podle kterého na zákonnost pořízení a použití opatřených odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu nemá vliv, pokud se v průběhu trestního řízení změní zákonná úprava.

Subsidiární podmínkou namísto uvedené trestní sazby je to, že ke stíhání trestného činu Českou republiku zavazuje mezinárodní smlouva. V případě, který byl řešen, se jednalo o Pařížskou úmluvu na ochranu průmyslového vlastnictví. Úmluva sice závazek zavést trestný čin přímo nestanoví, ale požaduje vhodné zákonné prostředky k účinnému potlačování činů poškozujících průmyslová práva. Český stát na základě této úmluvy zavedl konkrétní trestné činy (důvodová zpráva k trestnímu zákonu). V posuzované věci navíc šlo o přeshraniční kriminalitu, kde je požadavek na použití mezinárodní smlouvy také na místě. Za těchto podmínek Ústavní soud považuje použití mezinárodní smlouvy za ústavně konformní.⁹

Listina základních práv a svobod tak nezaručuje právo na soukromí jednotlivce absolutně a naopak umožňuje, aby bylo v zájmu ochrany demokratické společnosti orgánem veřejné moci omezeno. Jakékoliv omezení je avšak přípustné pouze výjimečně a v nezbytných případech, nelze-li účelu sledovaného veřejným zájmem dosáhnout jinak.

Právě tak jak již bylo několikrát zmiňováno, zákon, který dovoluje činit zásahy do telekomunikačního tajemství a stanoví pro tyto zásahy závazně jejich účel, předpoklady a podmínky, je právě a jen trestní řád.

⁹ Česko. Nález Ústavního soudu ze dne 7. května 2014. *Ústavní soud zpřesnil podmínky pro použití odposlechu a domovních prohlídek, Pl. US 47/13*

Nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu za účelem náležitého zjištění skutkových okolností jednotlivého případu lze přitom označit za nezbytné, pokud jej orgány činné v trestním řízení využívají v rámci zákona, tedy přiměřeným způsobem. Zde je vycházeno z ustanovení článku 4, odst. 4, LZPS, jež zavazuje šetřit podstatu a smysl práv a základních svobod, k jejichž omezování dochází, a současně z dikce dle § 2 odst. 4 TŘ, který stanovuje, že při provádění úkonů trestního řízení lze do práv osob, jichž se úkony dotýkají, zasahovat jen v odůvodněných případech, na základě zákona a v nezbytné míře pro zajištění účelu trestního řízení.

Omezit základní práva a svobody tedy lze i na úkor jiného základního práva. Při úvaze o prioritě jednoho ze dvou práv, která se takto ocitnou v kolizi, je nutno zkoumat, zda byly využity všechny možnosti minimalizace zásahu do základního práva občanů. Při střetu základních práv, která stojí na stejné úrovni, bude vždy věcí nezávislého soudu, aby s přihlédnutím k okolnostem jednotlivého případu pečlivě zvážil, zda jednomu z práv nebyla neodůvodněně dána přednost před právem druhým.

3.2.1. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

§ 1 – Účel zákona

Účelem trestního řádu je upravit postup orgánů činných v trestním řízení tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni. Řízení přitom musí působit k upevnování zákonnosti, k předcházení a zamezování trestné činnosti ve výchově občanů v duchu důsledného zachování zákonů a pravidel občanského soužití i čestného plnění povinností ke státu a společnosti.

§ 12 – Výklad některých pojmů

Orgány činnými v trestním řízení se rozumějí soud, státní zástupce a policejní orgán.¹⁰

¹⁰ Česko. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu je uveden v zákoně č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) v Hlavě IV, Oddílu sedmém, § 88 a § 88a.

Tento zákonný předpis uvádí, kdo může odposlech a záznam telekomunikačního provozu nařídit, pro jaké zločiny, či úmyslné trestné činy lze odposlech a záznam telekomunikačního provozu nasadit. Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu může být vydán, pokud lze důvodně předpokládat, že jím budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení, a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí pro potřeby Policie ČR, ÚZČ SKPV Policie ČR.

Aby bylo možné odposlech a záznam telekomunikačního provozu užít jako důkaz, musí se k němu připojit protokol s údaji o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o orgánu, který záznam pořídil. V příkazu musí být stanovena uživatelská adresa či zařízení a osoba uživatele, pokud je její totožnost známa, a doba, po kterou bude odposlech a záznam telekomunikačního provozu prováděn.

Ochrana soukromí (ať již v podobě telekomunikačního, listovního či jemu podobných tajemství) může být, jak ostatně již bylo výše uvedeno, prolomena pouze na základě zákona a za podmínek, které stanoví zákon. Zásahy do tohoto práva je možné provést pouze buď v průběhu trestního řízení podle trestní řádu (jde o zjevně nejčastější případ) nebo mimo trestní řízení, a to podle zákona o BIS nebo zákona o VOZ.

V jiných případech provést zásah do práva na soukromí nelze!¹¹

¹¹ V zásadě lze ale připustit argumentaci, že i zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, umožňuje celním orgánům pro plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv, oprávnění používat operativně pátrací prostředky stanovené trestním řádem při provádění dohledu nad osobami, o kterých existují závažné důvody a lze se domnívat, že porušují nebo porušily celní předpisy druhé smluvní strany. Jeho význam je v tomto ohledu ale marginální.

Technické podmínky pro připojení a provoz zařízení pro odposlouchávání a zaznamenávání telekomunikačního provozu pak stanoví příslušná vyhláška ministerstva vnitra č. 191/2000 Sb., podmínky pro postup soudce při rozhodování o povolení použití operativní techniky jsou obecně upraveny v příslušných instrukcích Ministerstva spravedlnosti.¹² Tyto instrukce se poté přiměřeně aplikují i na postup předsedů senátů vrchních soudů při rozhodování o povolení k použití zpravodajské techniky podle zákona o BIS, ve znění pozdějších předpisů, a zákona o VOZ.

3.2.2. Zásahy v průběhu trestního řízení (dle trestního řádu)

Jediným výlučně procesním předpisem, který umožňuje odposlech a záznam telekomunikačního provozu k důkazním účelům, je opravdu pouze trestní řád. Samotná hranice pro pořízení a následné využití záznamu telekomunikačního provozu v rámci trestního řízení je dána zahájením úkonů trestního řízení podle § 158/3 TR pro podezření ze spáchání konkrétního trestného činu, k jehož prověřování či následnému vyšetřování je dle zákona možné tento úkon využít. Odposlechy tedy slouží především k odhalení trestné činnosti a jako následný důkazní prostředek.

¹² Zejména pak jde o Instrukce Ministerstva spravedlnosti, ze dne 16. prosince 1998, čj. 1340/98 – OOD, o postupu soudců, při rozhodování o povolení k použití operativně pátracích prostředků a operativní techniky a o postupu krajských státních zástupců při přijímání a evidování informací o těchto rozhodnutích a Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. prosince 2001 Čj. 505/2001 - Org., kterou se vydává Vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy.

Po shrnutí uvedeného z § 88 TŘ vyplývá, je-li vedeno trestní řízení pro zvlášť závažný zločin nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, může předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu, pokud lze důvodně předpokládat, že jim budou sděleny významné skutečnosti pro trestní řízení.¹³ Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu pak musí splňovat obecné požadavky (jako je např. označení orgánu, o jehož rozhodnutí jde, den a místo rozhodnutí, a konkrétní výrok s uvedením zákonných ustanovení, jichž bylo použito, jakož i poučení o opravném prostředku), ale hlavně řadu zákonných náležitostí:

- musí být vydán písemně a odůvodněn;
- musí v něm být stanovena doba¹⁴, po kterou bude odposlech a záznam prováděn;
- musí v něm být zřetelně uloženo provedení odposlechu a záznam příslušného druhu telekomunikačního provozu (např. TCP/IP)
- musí v něm být specifikován druh a místo odposlechu a záznamu, majitel či uživatel telefonní či jiné stanice (a to uvedením jména a příjmení, adresy, příp. i zaměstnání a dalších potřebných identifikačních údajů), jakož i trestný čin, pro nějž se vede trestní řízení.
- musí zde být rovněž uveden účel takového odposlechu a záznamu

¹³ Vzhledem k ustanovení poslední věty dle § 88/odst. 1 TŘ je ale třeba doplnit, že provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu mezi obhájcem a obviněným je nepřípustné. Zjistí-li policejní orgán při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen odposlech ihned přerušit, záznam o jeho obsahu zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít".

¹⁴ Tato doba nesmí být delší než šest měsíců, avšak soudce ji může prodloužit vždy na dobu dalších šesti měsíců

3.2.3. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev

§ 11

Ministerstvo spravedlnosti je ústředním orgánem státní správy pro soudy a státní zastupitelství

- (1) Ministerstvo spravedlnosti vystavuje právní posudky k úvěrovým a garančním dohodám, v nichž je smluvní stranou Česká republika.*
- (2) Ministerstvo spravedlnosti je ústředním orgánem státní správy pro vězeňství, je mu podřízena Vězeňská služba České republiky. Ministerstvo spravedlnosti zajišťuje telekomunikační síť Vězeňské služby České republiky.*
- (3) Ministerstvo spravedlnosti je ústředním orgánem státní správy pro probaci a mediaci.*
- (4) Ministerstvo spravedlnosti zastupuje Českou republiku při vyřizování stížností na porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a jejich Protokolů a Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a koordinuje provádění rozhodnutí příslušných mezinárodních orgánů.¹⁵*

¹⁵ Česko. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev

3.2.4. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství

Obecná ustanovení

§ 1

Zřizuje se státní zastupitelství jako soustava úřadu státu, určených k zastupování státu při ochraně veřejného zájmu ve věcech svěřených zákonem do působnosti státního zastupitelství.¹⁶

V tomto zákoně je upraveno postavení, působnost, vnitřní vztahy, organizaci a správu státního zastupitelství, spravuje dále zejména postavení státních zástupců jako osob, jejichž prostřednictvím státní zastupitelství vykonává svou činnost, postavení právních čekatelů a působnost Ministerstva spravedlnosti.

Státní zástupce v přípravném řízení vykonává zejména dozor nad získáváním důkazů ze strany policejního orgánu. Policejní orgán si nemůže některé důkazy opatřit bez povolení, či bez vědomí státního zástupce a ani bez spolupráce s ním. Toto pravidlo platí zvláště u důkazů, při jejichž opatřování je zasahováno do základních lidských práv a svobod, jako je např. právo na soukromí, právo na ochranu domovní svobody, právo na ochranu telekomunikačního a listovního tajemství, právo na ochranu osobní svobody apod.¹⁷

Ze strany státního zástupce je obstarávání důkazů hlídáno, aby tato činnost probíhala zcela zákonným způsobem, neboť v případě nezákonnosti opatření některého důkazu je takový důkaz v dalším řízení a zvláště v řízení před soudem nepoužitelný a státní zástupce pak takový nezákonně opatřený důkaz nemůže použít k usvědčení pachatele a je poté nepoužitelný.

¹⁶ Česko. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství

¹⁷ Unie státních zástupců České republiky. *O trestním řízení*

Státní zástupce, který se účastní řízení před soudem, ví, jaké důkazy je potřeba v konkrétní věci opatřit a jakým způsobem se tak musí stát, aby předložené důkazy soud přijal a použil je při rozhodování o vině či nevině obžalovaného. Státní zástupce si tak už v přípravném řízení musí ohlídat, aby policejní orgán postupoval pouze zákonným způsobem, neboť pouze tak může shromáždit použitelný důkazní materiál pro pozdější řízení před soudem. Příkladem takového nezbytně zákonného postupu je opatřování důkazu odposlechem a záznamem telekomunikačního provozu.

Je nutno připomenout, že česká právní úprava použití odposlechu pro účely trestního řízení je jedna z vůbec nejpřísnějších v Evropě a to nejen co do okruhu trestných činů, pro jejichž objasnění lze odposlech použít, ale i co do splnění procesních podmínek nasazení odposlechů. Navíc ani ze strany policie není potřeba odposlouchávat kohokoli zbytečně, protože se jedná o úkon, který je velmi náročný na čas strávený vyhodnocováním odposlechnutých telefonátů.¹⁸

3.2.5. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích

§ 1 - Soudnictví v České republice vykonávají nezávislé soudy.

§ 2 - Soudy

- (a) Projednávají a rozporují spory a jiné věci patřící do jejich pravomoci podle zákonů o občanském soudním řízení*
- (b) Projednávají a rozhodují trestní věci patřící do jejich pravomoci podle zákonů o trestním řízení*
- (c) Rozhodují v dalších případech stanovených zákonem nebo mezinárodní smlouvou, s níž vyslovil souhlas Parlament, jíž je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.¹⁹*

¹⁸ Unie státních zástupců České republiky. *O trestním řízení*

¹⁹ Česko. Zákon č. 6/2002 Sb., *o soudech a soudcích*

3.2.6. Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací

Tento zákon je zde uveden záměrně a to z důvodu, že všechny odposlechy jsou prováděny v režimu utajení, apod.

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti *upravuje zásady pro stanovení informací jako informací utajovaných, podmínky pro přístup k nim a další požadavky na jejich ochranu, zásady pro stanovení citlivých činností a podmínky pro jejich výkon a s tím spojený výkon státní správy - § 1.*

V § 2 je uvedeno, že *Utajovanou informací je informace v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací - § 139.* Seznam utajovaných informací vydává vláda svým nařízením.

Dále tento zákon dělí stupně utajení – § 4 a podmínky přístupu fyzické osoby k utajované informaci stupně utajení vyhrazené – § 6. Zde je stanoveno, že fyzické osobě lze umožnit přístup k utajované informaci v tomto stupni, jestliže jej nezbytně potřebuje k výkonu své funkce, pracovní nebo jiné činnosti, kdy musí být držitelem oznámení o splnění podmínek pro přístup k této informaci, musí mít osvědčení a doklad a musí být náležitě poučena, nestanoví-li tento zákon nebo zvlášťi předpis jinak.

V § 58 jsou uvedeny osoby, které mají přístup k utajovaným skutečnostem všech stupňů utajení, bez platného osvědčení fyzické osoby a poučení. Jedná se o prezidenta republiky, poslance a senátory Parlamentu, členy vlády, ombudsmana, soudce a vrcholné představitele NKÚ.²⁰

²⁰ Česko. Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

Předem tedy musejí být v trestním řízení, kde jsou projednávány utajované informace, poučeny zúčastněné osoby podle zvláštního zákona.²¹

Vzhledem k tomu, že odposlech a záznam telekomunikačního provozu spadají do stupně utajované informace minimálně ve stupni utajení VYHRAZENÉ, nebude možno v této práci uvádět postupy OČTŘ, mimo dostupné prostředky (zákony, internetové zdroje, časopisy apod.), aby nedošlo byť i neúmyslně k použití této práce osobami, které by chtěly páchat jakoukoli trestnou činnost, a aby jim tato práce nesloužila jako návod, jak se bránit proti OČTŘ, popř. jaké prostředky použít proti nim. Tímto jsem si vědom toho, že zcela nesplním cíl a metodiku práce, že zde budu popisovat přesný postup a činnosti ÚZČ SKPV a jiných útvarů PČR. Pouze zde budou osvětleny legální a všem dostupné postupy z hlediska zákonných norem, a to jak útvary fungují, tak jak jsou tyto informace dostupné všem.

3.2.7. Trestní zákoník - přečin a zločin

Přečin byl podle trestních zákonů, které platily tehdy v Rakousko-Uhersku a v Československu v letech 1852–1950 a 1970–1990, považován za delikt, který byl závažnější než přestupek, avšak méně závažný než zločin. Takovým přečinem bylo například týrání zvířete. Přečiny byly projednávány soudy, ale v jednodušším procesu než zločin. Rakousko-uherský trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích (117/1852 ř. z.), který s novelizacemi platil až do 50. let 20. století, rozlišoval tři druhy trestných činů - přestupek, přečin a zločin. Po nástupu komunismu byly novým trestním zákonem č. 86/1950 Sb. přečiny se zločiny zahrnuté do jednotné kategorie trestný čin, od 1. ledna 1970 pojem přečinu obnovil zákon o přečinech č. 150/1969 Sb., zrušený pak zákonem č. 175/1990 Sb. ke dni 1. červenci 1990.²²

²¹ Česko. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (*trestní řád*)

²² Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Přečin*

Trestní zákoník účinný od 1. ledna 2010 opět přečiny do českého platného práva zavedl. Přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let (§ 14 odst. 2). Ostatní trestné činy se pak nazývají zločiny. Zákon navíc zná tzv. zvlášť závažné zločiny, u nichž činí tato horní hranice trestní sazby alespoň deset let.

Zločinem je označován zásadním způsobem zlý čin, který pachatele v případě odhalení zpravidla vykazuje ze společnosti a staví jej do pozice zločince, který má být potrestán. Původně systémy práva navazovaly na přirozené pojetí morálky a práva a tento pojem se v soudní praxi používal pro činy, které byly trestány. Z českého právního řádu termín „zločin“ vymizel v roce 1950 s nahrazením rakousko-uherského zákona o zločinech a přečinech novým trestním zákonem. Podobně jej neznal ani trestní zákon z roku 1964.²³

*Zvlášť závažné zločiny jsou takové úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně 10 let (§ 14 odst. 3 trestního zákoníku).*²⁴

3.2.8. Trestní zákoník - kriminalita

Trestným činem dle § 13 trestního zákoníku je jen takové jednání, jehož znaky jsou uvedeny v trestním zákoně.²⁵ Trestní zákoník tedy říká, že jen takové jednání, které je zákonem označeno za trestný čin, může být trestným činem. Jestliže tedy nějaké jednání není v trestním zákoně popsáno, nemůže být trestným činem, byť by bylo jakkoliv nebezpečné a nemorální. Jedná se o jeden ze základních principů právního státu, že není trestného činu bez zákona (nullum crimen sine lege).

²³ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Zločin*

²⁴ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb., *Trestní zákoník*

²⁵ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb., *Trestní zákoník*

Kriminalita lze obecně v našem měřítku chápat jako protiprávní jednání, čili veškeré páchaní přestupků nebo trestných činů. V různých odborných literaturách je uvedeno, že *kriminalita je souhrn spáchaných trestných činů* (Vichlenda, Béréš, 2008, p 7). Jandourek uvádí (Jandourek, 2011, p 12), že *zločin jako produkt kriminality je vědomé a dobrovolné spáchaní činu považovaného za společensky nebezpečný a zakázaný určitým pravidlem stanoveným oprávněnou osobou. Také uvádí, že v každé společnosti je považováno za zločin něco jiného.*²⁶

Právě že, něco jiného je hospodářská kriminalita. Zde se jedná o defacto kriminalitu nenásilnou, převážně latentního²⁷ charakteru, avšak s mimořádným sociálním a ekonomickým dopadem na vnitřní stabilitu státu. Velká část projevů hospodářské kriminality je složitým občansko právním, ekonomickým a trestně právním problémem, kdy jeho řešení vyžaduje speciální odbornost a neustálé inovace znalostí, jak u pracovníků příslušných orgánů státní správy, tak i OČTR.²⁸

Vědecky kriminalitu zkoumá kriminologie, je to věda o kriminalitě (zločinnosti) a o její kontrole, zabývá se pachateli i oběťmi trestných činů. Samotné slovo "kriminologie" je odvozeno od latinského crimen (zločin) a řeckého logos (zde ve smyslu učení). Kriminologie je naukou charakterizovanou spoluprací více vědních oborů.

Kriminalita zahrnuje aspekty společenské i osobnostní, což je důvod, proč kriminologie čerpá své poznatky například ze sociologie, psychologie, psychiatrie, kriminalistiky, pedagogiky, trestního práva. Současně je kriminologie vědou empirickou, neboť kriminalitu zkoumá jako reálný jev.

²⁶ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Kriminalita*

²⁷ Latentní – skryté, utajené

²⁸ Chmelík, J., *Rukověť kriminalistiky*, s. 385

3.2.9. Trestní zákoník - úmysl

(1) Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel

a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo

b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

(2) Srozuměním se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.²⁹

3.2.10. Trestní zákoník - osoba pachatele

(1) Pachatelem trestného činu dle § 22 trestního zákoníku je, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná.

(2) Pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil jiné osoby, která není trestně odpovědná pro nedostatek věku, nepřičetnost, omyl, anebo proto, že jednala v nutné obraně, krajní nouzi či za jiné okolnosti vylučující protiprávnost, anebo sama nejednala nebo nejednala zaviněně. Pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil takové osoby, která nejednala ve zvláštním úmyslu či z pohnutky předpokládané zákonem; v těchto případech není vyloučena trestní odpovědnost takové osoby za jiný trestný čin, který tímto jednáním spáchala.³⁰

²⁹ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb., *Trestní zákoník*, §15

³⁰ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb., *Trestní zákoník*, §22

3.2.11. Trestní zákoník - odpovědnost pachatele

Kdo v době spáchání činu nedovrší patnáctý rok svého věku, není trestně odpovědný (§ 25 trestního zákoníku).

Nelze opomenout, že hranice trestní odpovědnosti byla předmětem dlouhotrvajících diskusí a sporů mezi zastánci dosavadní hranice patnácti let a mezi těmi, kteří chtěli její snížení na čtrnáct roků. Rovněž v průběhu legislativního procesu došlo k několika zásadním změnám podle toho, zda převládly názory zastánců či odpůrců současné hranice trestní odpovědnosti. V návrhu nového trestního zákoníku byla uvedena hranice patnáct let trestní odpovědnosti, následně však došlo v parlamentu ke změně a snížení trestní odpovědnosti na hranici čtrnáct let, což bylo dokonce zakotveno v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Dříve než trestní zákoník nabyl účinnosti, došlo na základě poslaneckého návrhu k urychlené novelizaci § 25 a ustanovení na něj navazujících. Hranice trestní odpovědnosti byla vrácena zpět na 15 let.

3.2.12. Hospodářské trestné činy

Trestní zákoník v části druhé, hlavě VI. upravuje trestné činy hospodářské a rozděluje trestné činy v této hlavě obsažené ještě do čtyř dílů

Trestné činy proti měně a platebním prostředkům (§ 233 – 239 TZ)

Trestné činy daňové, poplatkové a devizové (§ 240 – 247 TZ)

Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou (§ 248 – 267 TZ)

Trestné činy proti průmyslovým právům a proti autorskému právu (§268 – 271 TZ)

Postup orgánů činných v trestním řízení, tedy všech zainteresovaných orgánů, policie, státních zástupců a soudů při zjišťování, zda došlo ke spáchání trestného činu a kdo je za tento trestný čin odpovědný, je upraveno v zákoně č. 141/1961 Sb., trestní řád, v platném znění. Postup v trestním řízení vypadá takto:

Trestní oznámení (adresované státnímu zástupci či policejnímu orgánu)

Fáze prověřování – v této fázi jde ještě o nižší stupeň pravděpodobnosti, že určitá osoba spáchala trestný čin, případně ještě není znám okruh potenciálních pachatelů. Policejní orgán nebo státní zástupce teprve prověřuje, zda byl vůbec spáchán trestný čin a bylo-li tomu tak, začne činit potřebná opatření k odhalení jeho pachatele.

Zahájení trestního stíhání (sdělené obvinění musí obsahovat popis skutku, ze kterého je konkrétní osoba obviněna, zákonné označení trestného činu, který je v tomto skutku spatřován, řádná identifikace obviněného, označení skutečností, které odůvodňují závěr o důvodnost trestního stíhání) – je zde tedy vyžadován určitý vyšší stupeň pravděpodobnosti.

Trestní stíhání je zahájeno **doručením opisu usnesení o zahájení trestního stíhání** obviněnému, a to do vlastních rukou. K doručení může případně dojít při úkonu trestního řízení, avšak nejpozději na počátku jeho prvního výslechu.³¹

³¹ BusinessInfo.cz, Oficiální portál pro podnikání a export. *Hospodářské trestné činy*

3.2.13. Typické formy hospodářské kriminality

Jedním z pojmů k tomuto tématu je korupce. Korupce je definována jako neformální vztah dvou subjektů jednajících v rozporu s dobrými mravy, které spočívají v nabídce, nějakém příslibu a realizaci výhody v neprospěch někoho anebo akceptování takového požadavku za vyžádanou, nabízenou nebo slíbenou odměnu.³²

Jedním z hlavních rysů hospodářské kriminality je její latence, to znamená, že je páchána skrytě, musí se vyhledávat. Je nutno říci, že situace se v tomto bodu oproti stavu před rokem 1990 velmi změnila a tudíž se setkáváme s větším počtem trestních oznámení, u kterých je třeba použít operativně pátrací prostředky, mimo jiné i odpoledy.³³

3.2.14. Ochrana před hospodářskými trestnými činy

Trestné činy hospodářské, § 233-271 TZ, zde lépe charakterizují fakty, že se jedná o ochranu ekonomiky, která je založená na tržním hospodářství a výraznou úlohu zde tvoří zásada subsidiarity trestní represe.³⁴

V zásadě jde o to, že hospodářské trestné činy postihují:

- neplnění povinností (zejména finančních) vůči státu, nedodržování důležitých předpisů, vymezujících rámec podnikání, jednání podvodného charakteru, porušení tajemství obchodních informací a účetní evidence, trestné činy proti měně a zájmům chráněným dle mezinárodních smluv.

³² Chmelík, J., a kol.: *Pozornost, úplatek a korupce*, s. 21

³³ Chmelík, J., *Rukověť kriminalistiky*, s. 391

³⁴ Zásada subsidiarity trestní represe, někdy též nazývána jako princip ultima ratio, vyjadřuje, že trestní právo je prostředek určený k ochraně zákonem stanovených zájmů, který musí být užíván jen tehdy, pokud užití jiných právních prostředků ke sjednání nápravy nepřichází v úvahu, neboť již byly vyčerpány nebo jsou zjevně neúčinné či nevhodné

Všechny delikty, které se řadí do rámce hospodářských a majetkových trestných činů, jsou z hlediska zavinění koncipovány jako trestné činy úmyslné.

3.2.15. Zajímavé příklady – majetkové trestné činy

1) Trestný čin podvodu podle § 209 tr. zákoníku, kde jsou obviněni dva podezřelí. Jedná se o podvody při získávání úvěrů od bankovních ústavů. Pachatelé získávali úvěry za použití různých padělaných dokladů, včetně plných mocí. Celkem bylo takto zneužito cca 100 osob, které neměly ponětí o tom, že na jejich jméno byl poskytnut úvěr. Byly poškozeny 4 bankovní ústavy s celkovou škodou 7.939.000 Kč.

2) Trestný čin podvod podle § 209 tr. zákoníku, zde jsou obviněni čtyři podezřelí, kteří zprostředkovali možnost získání finančních půjček, přičemž instruovali žadatele, aby do dotazníku uvedli částečně, nebo zcela nepravdivé údaje týkající se možného ručení nemovitostí. Zájemce musel uhradit poplatek 10.000 Kč v hotovosti a 15.000 Kč musel poslat na účet jako podmínku poskytnutí půjčky. Později bylo žadateli sděleno, že neuvedl pravdivé údaje do žádosti o půjčku, čímž přišel o finanční částky, které již zaplatil, a dále měl zaplatit smluvní pokutu ve výši 75.000 Kč. Celková škoda byla zatím zjištěna ve výši 12.503.000 Kč.³⁵

³⁵ Policie ČR, KŘP Královéhradeckého kraje, Článek o nás. *Vývoj trestné činnosti*

3) Korupce:³⁶ Příklad v oblasti správy budov: firma, která dodává fasádní obklady, navštíví vedoucího správy budov a nabídne mu slušnou provizi, tedy úplatek při realizaci nové fasády jejich firmou. Pokud zrovna není žádná fasáda k dispozici, uvolní se kus římsy nebo omítky a nechá se spadnout na chodník. K této uměle vytvořené havárii se zavolá bezpečnostní technik, který sepíše zápis a nařídí okamžité opatření, které spočívá v první fázi v zákazu vstupu na chodník. Následuje zbudování dočasného ochranného lešení nad chodníkem. Z tohoto havarijního stavu vyplývá naléhavá nutnost realizace nové fasády. Do výběrového řízení se přihlásí několik domluvených firem, které vytvoří křoví a nafouknutá a předražená investice je na světě. Vše proběhlo podle pravidel a všichni jsou spokojeni. Toto není fiktivní příběh. Takhle to probíhá ve skutečnosti.

3.2.16. Pojistný podvod - příklad

“2 podnikatelé vlastníci spol. s r.o., obchodují s nátěrovými hmotami, užívají velkoplošné sklady a zboží mají komerčně pojištěné proti krádeži či poškození živelnou událostí. Haly jsou zachvácené požárem, zboží za 300 miliónů Kč je zničeno, oni nahlásí pojistnou událost a uplatní pojistné plnění. PČR má však hodnověrné indicie, že jde o pojistný podvod, neboť podnikatelé si sklady zapálili sami, nebo je nechali zapálit na objednávku třetí osobou, deklarované zboží zde nebylo vůbec, nebo ne v takovém rozsahu a hodnotě uskladněno, a peníze z pojistky chtějí užít k osobní potřebě, např. chtějí výnos z tr. činnosti uložit v zahraničí.”

³⁶ Přestože trestní zákoník nepoužívá samotný pojem „korupce“, je tento negativní společenský jev postihovaný především trestnými činy uvedenými v části druhé, Hlavy X., trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.) nazvané „Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných“.

V tomto případě jsou zde splněny znaky trestného činu, pojistný podvod dle § 210 TZ, kdy skutková podstata trestného činu pojistného podvodu směřuje proti dvěma, resp. i více různým druhům jednání. Podle skutkové podstaty tohoto trestného činu bude potrestán ten, kdo při sjednávání pojistné smlouvy nebo při uplatnění nároku na plnění z takové smlouvy uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí. Trestný čin pojistného podvodu spáchá též ten, kdo úmyslně vyvolá pojistnou událost, nebo kdo stav vyvolaný pojistnou událostí udržuje v úmyslu zvýšit vzniklou škodu.

Pro příslušné vyšetřující orgány PČR je splněna podmínka pro nasazení odposlechu dle § 88 TŘ, protože mají potřebné indicie, že k události došlo záměrně apod., výše škody je velmi vysoká, jsou známa účastnická telefonní čísla pachatelů a jejich e-mailová komunikace a je znám cíl nasazení – tj. důkazně zadokumentovat podvod a nastíněné varianty /motivy – pachatel bude v kontaktu s osobou, která sklady zapálila, bude jí za to např. hradit, společníci budou v kontaktu mezi sebou a domlouvát se na společném postupu před PČR a pojišťovnou, budou společně řešit užití výnosu z tr. činnosti.

3.2.17. Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby - příklad

Každý stát plní mnoho úloh, které jsou pochopitelně spojovány s určitými výdaji (obrana, policie, zdravotnictví, školství atd.), a právě proto, aby mohl stát tyto výdaje pokrýt, potřebuje k tomuto zajistit rovněž určité příjmy. Základní příjmy získává nejčastěji výběrem daní, poplatků a cla a za tím účelem ukládá subjektům, které splní státem určené podmínky, povinnost tyto platby uskutečnit. Samotné uložení povinnosti zaplatit daň, poplatek nebo clo by se ale míjelo účinkem, pokud by stát rovněž nestanovil, jak postupovat v případech, kdy povinné subjekty svou povinnost nesplní.

Stát si zajišťuje splnění těchto povinností nástroji, kterými jsou pak normy práva trestního. Stát těmito normami postihuje ta nejzávažnější porušení svých zájmů, trestní právo tak představuje poslední možnost, kterou stát má.

Trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby není v TZ nový, s trestným činem stejného názvu a velmi podobné skutkové podstaty počítal dnes již neúčinný trestní zákon (zákon č. 140/1961 Sb.). Nový TZ nejen zrušil starý trestní zákon, ale rovněž ve svých úvodních ustanoveních vztah obou kodexů upravil (§ 2 a § 3 TZ). Tato ustanovení nám říkají, že trestnost činu se posuzuje podle zákona, který byl účinný v době, kdy byl trestný čin spáchán (tedy v době, kdy pachatel konal). Podle pozdějšího zákona se postupuje pouze v případě, že je to pro pachatele příznivější. Pachateli pak lze uložit pouze takový druh trestu, který umožňuje uložit právě účinný kodex.

Trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby se tedy v současné době dopustí ten, kdo ve větším rozsahu zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení, pojistné na zdravotní pojištění nebo jinou podobnou povinnou platbu. Stejný trestný čin spáchá ten, kdo vyláká výhodu na některé z těchto plateb. Pachatel bude v souladu s ustanovením § 240 odst. 1 TZ potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, nebo zákazem činnosti.

Zkrácení daně se tedy dopustí ten, kdo svým jednáním způsobí, že je mu vyměřena daň nižší, případně mu daň není vyměřena vůbec. Nemusí však jít o jednání v podobě aktivního konání, pachatel totiž může tento trestný čin spáchat i opomenutím – to se může stat typicky v situaci, kdy opomene některé údaje o příjmech zahrnout do účetnictví, jednání nebo opomenutí však musí být úmyslné. Pachatel zde tedy předstírá, že má daňovou povinnost menší, případně že vůbec žádnou nemá. Vylákání daňové výhody je pak spatřováno v jednání pachatele, kdy tento naopak předstírá, že stát má vůči němu povinnost poskytnout plnění, např. vrátit přeplatek na dani. Nejčastěji se toto jednání vyskytuje u daně z přidané hodnoty. Pachatelé se tak mohou třeba pokusit vylákat od příslušného správce daně výhodu na dani z přidané hodnoty a to např. tím, že účelově založí společnost, která má vybudovat a provozovat solární elektrárnu, skutečným účelem je však pouze vylákání výhody. Některé jednání však může být za určitých okolností podřaditelné pod krácení daně i pod vylákání daňové výhody.

3.3. Subjekty oprávněné k odposlechu

Tato kapitola vysvětlí a uvede v přehled subjekty, které konají v trestním řízení, uvede jejich pravomoci a činnosti.

3.3.1. Zpravodajské služby

Je nutno také zmínit, že odposlech a záznam telekomunikačního provozu mohou používat i zpravodajské služby, kdy postup těchto orgánů je upraven v zákoně č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky. V tomto zákoně je uvedeno, jaké zpravodajské služby v České republice působí – VOZ, BIS a ÚZSI (§ 3).

Mimo jiné je v tomto zákoně uvedeno, že zpravodajské služby působí v oblasti boje proti organizovanému zločinu a terorismu a jsou dále vázány plněním úkolů na základě mezinárodní smlouvy, jíž je Česká republika vázána.

Zpravodajské služby spolu navzájem spolupracují na základě dohod uzavíraných se souhlasem vlády ČR. Obdobně to platí i při spolupráci se zahraničními zpravodajskými službami.³⁷

Výzvědná služba je označení pro služby s vnějším polem působnosti (rozvědky). Zpravodajská/bezpečnostní služba je označení používané pro služby s vnitřním polem působnosti (kontrarozvědkou) jako je BIS. Zákon o zpravodajských službách České republiky však zahrnuje pod pojem zpravodajská služba ÚZSI, BIS i VOZ.

³⁷ Česko. Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky

3.3.2. Úřad pro zahraniční styky a informace

Úřad pro zahraniční styky a informace (ÚZSI) je jediná státní zpravodajská služba České republiky s vnějším polem působnosti (rozvědka). Její sídlo je ve Střelničné ulici 1673/10, Praha 8 - Kobylisy. Jedná se o bezpečnostní sbor, který se zabývá sběrem, analýzou, ochranou a oprávněným využitím zpravodajsky významných informací. Tyto informace jsou získávány z oblasti politické, ekonomické a bezpečnostní sféry mimo území České republiky. Jejich oprávněné využití zahrnuje předání informací příslušným orgánům a rozehráním zpravodajské hry. Činnost výzvědné služby je definována v zákoně č. 153/1994 Sb. o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů a dále je vnitřně řízena pomocí směrnic. Služba nemůže provádět, tak jako Policie ČR, žádné zatýkácí ani trestně-právní úkony.

ÚZSI spolupracuje s cizími partnerskými výzvědnými i zpravodajskými službami. Rozvědka může podle zákona pracovat i na území České republiky, pokud je k tomu důvod a je to nutné. Rozvědka používá sledování, agenturní síť a zpravodajskou techniku jako je odposlech telekomunikací SIGINT. Zákon o tajných službách neobsahuje úpravu nasazování zpravodajské techniky jak v ČR, tak i v zahraničí. (Na rozdíl od BIS, kde například nasazení odposlechů podléhá souhlasu předsedy senátu Vrchního soudu).³⁸

3.3.3. Bezpečnostní informační služba

Bezpečnostní informační služba je zřízena zákonem č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě České republiky za účelem získávání informací za využití zpravodajských prostředků a využívání osob jednajících ve prospěch této služby. BIS je oprávněna v oboru své působnosti používat zpravodajské prostředky, kterými jsou zejména zpravodajská technika, krycí doklady a sledování.³⁹

³⁸ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Úřad pro zahraniční styky a informace*

³⁹ Česko. Zákon č. 154/1994 Sb., o *Bezpečnostní informační službě*, § 7/odst. 1, písm. a, b, c

Zákon o Bezpečnostní informační službě uvádí odposlech a záznam telekomunikačního provozu mezi zpravodajskými prostředky jakožto jednu z forem zpravodajské techniky (§ 7, 8). BIS získává, shromažďuje a vyhodnocuje informace důležité pro ochranu ústavního zřízení, významné ekonomické zájmy, bezpečnost a obranu ČR (§ 2) a v tomto ohledu může zpravodajskou techniku použít po předchozím písemném povolení předsedy senátu Vrchního soudu podle sídla Bezpečnostní informační služby, a i to pouze za předpokladu, že by odhalování nebo dokumentování činností, pro něž má být použita, bylo jiným způsobem neúčinné nebo podstatně ztížené nebo v daném případě nemožné. Použití zpravodajské techniky nesmí překročit rozsah pověření soudce a nesmí zasahovat do práv a svobod občanů nad nezbytně nutnou míru (§ 9).

3.3.4. Vojenské zpravodajství

Také zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství dovoluje použití zpravodajské techniky (mimo jiné řadí odposlech a záznam telekomunikačního hovoru) pouze na základě předchozího písemného povolení k použití zpravodajské techniky vydaného vrchním soudem (vydává *předseda senátu vrchního soudu*)⁴⁰, a to pouze v případech, kdy odhalování a dokumentování činností, pro něž má být použita, je jiným způsobem neúčinné nebo podstatně ztíženo, použití zpravodajské techniky smí omezit nedotknutelnost obydlí, listovní tajemství a tajemství dopravovaných zpráv jen v nezbytně nutné míře.⁴¹

⁴⁰ Česko. Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, § 9/odst. 1

⁴¹ Česko. Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství

3.3.5. Policie ČR

Policie České republiky je bezpečnostním ozbrojeným sborem a řídí se zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Policie ČR je hlavní složkou, která chrání své občany na území našeho státu, tedy slouží veřejnosti. Jedním z úkolů je ochrana bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku. Policie ČR musí předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu („mezinárodní smlouva“).⁴²

Policie České republiky je rozdělena do organizačních článků a jednotlivých útvarů, vedených pod okresními či krajskými ředitelstvími, a na útvary s celorepublikovou působností. Policie ČR je podřízena ministerstvu vnitra ČR a v čele Policie ČR stojí policejní prezident.

3.3.6. Útvar zvláštních činností SKPV

Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování („ÚZČ SKPV“) je útvarem Policie České republiky, který v souladu s příslušnými ustanoveními trestního řádu, zákona o Policii České republiky a dalších právních předpisů technicky provádí a zajišťuje ve prospěch oprávněných bezpečnostních subjektů odposlech a záznam telekomunikačního provozu, sledování osob a věcí a další specializované úkony.

ÚZČ SKPV je jediným útvarem Policie České republiky, který je oprávněn provádět tyto úkony na celém území České republiky, a tomuto postavení odpovídá i organizační struktura útvaru: kromě centrály v Praze zajišťují úkoly útvaru v jednotlivých krajích expozitury ÚZČ SKPV, dislokované v Ústí n/Labem, Plzni, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Ostravě a Brně.

⁴² Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 2

Kromě výkonných pravomocí má útvar i metodickou působnost v problematice sledování osob a věcí a v souladu s interními akty řízení policejního prezidenta řídí a technicky zajišťuje činnost systému centralizované ochrany. Vzhledem k výlučné působnosti v oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu má nezastupitelnou roli při soustředování podkladových údajů pro zpracování pravidelné statisticko-analytické zprávy.⁴³ V organizační struktuře Policie České republiky je útvar zařazen mezi „servisní složky“, v podřízenosti zástupce ředitele úřadu služby kriminální policie a vyšetřování.

3.3.7. Tým Kobra

Na základě vzájemných dohod a příslušných zákonů, Policie ČR v rámci útvarů SKPV a celorepublikových útvarů, společně spolupracovala s orgány celní správy a finančního ředitelství apod. Vzhledem k tomu, že se jednalo o velkou škálu případů, mnoho spisového materiálu a v různých případech docházelo ke zdlouhavému soudnímu řízení, byl na základě koordinační dohody podepsán prováděcí protokol ze dne 13. června 2014, ze strany generálního ředitele Generálního ředitelství cel brig. gen. Pavla Novotného, zástupce generálního ředitele Generálního finančního ředitelství Jiřího Žežulky a policejního prezidenta plk. Tomáše Tuhého, o spolupráci, výměně informací a koordinaci k vytvoření nového týmu „Kobra“.

Činnost Kobry byla oficiálně spuštěna dne 15. června 2014. Již však v minulosti docházelo ke spolupráci mezi policisty, celníky a daňovými specialisty z finanční správy, kteří tipovali kauzy daňových úniků a koordinovali řízení, která byla v souvislosti s nimi vedena.⁴⁴

⁴³ Policie ČR, Článek. *Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování*

⁴⁴ Celní správa ČR, Tisková správa. *Daňová kobra startuje*

Příslušníci týmu Kobra se nyní zabývají identifikací, odhalováním a potíráním vybraných daňových úniků jak po stránce daňové, tak po stránce trestní. Díky společnému řešení případů, spoluprací, se zajistí dokonalý přístup k informacím a důkazním prostředkům, které budou v rámci řízení využitelné pro všechny zúčastněné strany.

V rámci Policie ČR byl do činnosti Kobry zapojen zejména Útvar odhalování korupce a finanční kriminality, nyní Národní centrála proti organizovanému zločinu, NCOZ SKPV. Jde o vyčleněný okruh kriminalistů, kteří mají dostatečné zkušenosti s daňovou trestnou činností. Celý tým Kobra bude do budoucna rozšířen ještě o analytiku, metodiku v oboru daňové problematiky a specialisty na zajišťování výnosů z trestné činnosti.

Ze strany celní správy budou do týmu dodáni specialisté z Útvaru pátrání a analýzy a v neposlední řadě i správce daně a jednotky mobilního dohledu. Jejich nasazení bude maximálně flexibilní podle povahy realizované kauzy a potřeby vzájemného sdílení informací u potenciálních daňových úniků s cílem zabránit jim již v zárodku.

V neposlední řadě i finanční správa, jako nezbytný článek Kobry, zapojí do její činnosti předně pracovníky zabývající se řízením rizik při správě daní. Tito specialisté se budou ve spolupráci s ostatními členy týmu operativně podílet na potlačování úniků na daních. Využijí při tom dřívějších zkušeností z mnoha kontrolně-exekučních akcí zaměřených na odhalování daňových podvodů na dani z přidané hodnoty.

Prováděcí protokol upravuje například pravidla operativní výměny informací mezi zainteresovanými složkami bez administrativních překážek, postup při výběru kauz daňových úniků, na které Kobra zaměří svou pozornost, společné zpracování statistik a další detaily spolupráce.⁴⁵

⁴⁵ Celní správa ČR, Tisková zpráva. *Daňová kobra startuje*

Dohoda podepsaná 11. dubna 2014 ministrem financí a ministrem vnitra stanovuje pravidla pro výměnu informací a pravidla společného postupu PČR, Finanční správy a Celní správy při boji proti daňovým únikům a daňové kriminalitě s primárním cílem zajistit řádný výběr daní a navrátit nelegálně získané prostředky do státního rozpočtu.⁴⁶

Nastavená spolupráce jednotlivých složek daňové Kobyry umožňuje včas identifikovat, odhalovat a potírat daňové úniky. Hlavním cílem fungování společného týmu je zajištění řádného výběru daní, vrácení nezákonně získaných prostředků do státního rozpočtu a postih pachatelů.

Český tým specialistů proti daňové kriminalitě vznikl na základě zkušeností ze Slovenska, kde tým Kobra už pracuje. "Česká Kobra" se bude zabývat podvody se škodou přes 150 milionů korun.

Protikorupční policie prověřovala případy, při nichž měla na daních vzniknout škoda přes 36 miliard korun, což byl meziroční nárůst o téměř 15 miliard korun. Podle zprávy Nejvyššího kontrolního úřadu ze začátku února činily nedoplatky na daních v roce 2012 téměř 135 miliard korun.⁴⁷

⁴⁶ Celní správa ČR, Tisková zpráva. *Daňová kobra startuje*

⁴⁷ Bačkovský, K., *Kriminalistický sborník*, s. 1

3.4. Zákon o telekomunikacích

Zákon č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích, v I. Hlavě, § 1 upravuje podmínky pro pořizování a provozování telekomunikačních zařízení a telekomunikačních sítí, podmínky pro poskytnutí telekomunikačních služeb a výkon státní správy, včetně regulace.

Zákon zde vymezuje pojmy, co je telekomunikačním zařízením, sítí, službou a veřejné rozhraní.

V § 3 je uvedeno, že se zřizuje Český telekomunikační úřad, kterým je správním úřadem pro výkon státní správy včetně regulace ve věcech telekomunikací. Toto navazuje na § 5, kde úřad rozhoduje o schválení nebo uznání typu koncového zařízení s výjimkami, které jsou užívány výlučně pro úkoly zpravodajských služeb, Policie ČR, služby pátrání celního úřadu a pro úkoly ozbrojených sil ČR.⁴⁸

Právní řád ČR neobsahuje vymezení pojmu telekomunikační provoz, a to navzdory skutečnosti, že s tímto pojmem poměrně často pracuje⁴⁹, tento pojem je tedy vymezen až v komentářích k trestnímu řádu, a to následovně: "*Pod pojmem telekomunikační provoz se rozumí telefon, telefax, mobilní telefony, vysílačky i jiná telekomunikační zařízení.*"⁵⁰

Pojem telekomunikační provoz, resp. jeho odposlech a záznam, je patrně třeba vycházet z legálních definic bezprostředně souvisejících pojmů uvedených v zákoně č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích, v platném znění (dále jen TelZ), a to zejména pojmů telekomunikační služba (§2 odst.5 TelZ), telekomunikační síť (§2 odst.2 TelZ) a telekomunikační zařízení (§2 odst.1 TelZ).

⁴⁸ Česko. Zákon č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích

⁴⁹ Tento pojem užívá téměř 100 právních předpisů (z toho však pouhých 12 jsou zákonné normy) v počtu převyšujícím 600 výrazů.

⁵⁰ Jelínek.J., a kol., *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*, s. 623

S přihlédnutím k těmto definicím, lze dle mého názoru pojem telekomunikační provoz vymezit jako "činnost telekomunikačních zařízení (např. telefonů, radiostanic, počítačových sítí atd.), která spočívá v přepravě nebo směrování jak obsahu komunikace (např. hovorů nebo písemných zpráv), tak i souvisejících provozních údajů (např. doprovodných dat identifikujících určité účastnické stanice, datum, čas zahájení, dobu trvání, popřípadě čas ukončení souvisejících činnosti zájmové účastnické adresy, přístupový bod sítě, výpis aktivního a pasivního volání, takzvaný detailbilling, apod.).

Za odposlech a záznam telekomunikačního provozu pak lze považovat "zákonný postup oprávněných subjektů (PČR, ÚZSI, BIS, VOZ) umožňující přenos obsahu komunikace a provozních údajů (doprovodných dat) příslušejících k určité účastnické adrese na nosiče záznamu těchto subjektů."

Jednou z dalších povinností, je uchovávat a případně i vydat doprovodné a související údaje o již uskutečněném telekomunikačním provozu. Je-li k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení třeba zjistit údaje o již uskutečněném telekomunikačním provozu (např. tzv. protokolové soubory - log files), které jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo na něž se vztahuje ochrana osobních a zprostředkovacích dat, nařídí *předseda senátu a v přípravném řízení soudce*, aby je právnické nebo fyzické osoby, které vykonávají telekomunikační činnost, sdělily jemu a v přípravném řízení buď státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu. Výslovná (a zřejmá) povinnost archivovat tyto údaje však v našem právním řádu dosud zakotvena není, a tudíž tato snaha nemusí být vždy efektivní (k tomu na základě § 84 odst.7 TelZ však musí být tato doprovodná (osobní a zprostředkovací) data po uplynutí dvou měsíců od ukončení telekomunikačního spojení vymazána nebo učiněna anonymními.⁵¹

⁵¹ Uvedené však neplatí pro data, která mají být využita k vyúčtování za telekomunikační služby, k zajištění propojení a přístupu k síti, ke vzájemnému vyúčtování mezi provozovateli veřejných telekomunikačních sítí a poskytovateli veřejných telekomunikačních služeb, pokud slouží k identifikaci zneužívání sítě a služeb sítě a pro data uchovávaná a poskytovaná na základě předchozího vyžádání orgánů oprávněných k tomuto zvláštními právními předpisy.

Policie ČR, je v tomto ohledu na základě § 47a ZOP, oprávněna žádat (a to již bez povolení soudu) v rozsahu potřebném pro plnění konkrétního úkolu policie od právnických a fyzických osob, které zajišťují telekomunikační činnost, předávání dat souvisejících s poskytováním telekomunikační služby způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup. Právnické a fyzické osoby, které zajišťují telekomunikační činnost, jsou povinny žádosti policie bez zbytečného odkladu vyhovět ve vyžádané formě a v rozsahu stanoveném TelZ, podle kterého je provozovatel telekomunikační činnosti povinen na vlastní náklady sdělit oprávněným orgánům (viz. výše) informace o skutečnostech, které jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo na něž se vztahuje ochrana osobních a zprostředkovacích dat, zejména údaje o veškeré komunikaci, kteréhokoli uživatele v uplynulých nejméně dvou měsících v rozsahu volané a volající číslo, použitá služba, datum, čas, doba trvání komunikace a místo připojení.⁵² Z uvedených zákonů, tedy zejména z TRŘ a TelZ, vyplývá tedy povinnost provozovatelů telekomunikačních sítí vyhovět požadavku o sdělení provozních údajů. Zde je na místě poznamenat, že jednotliví provozovatelé telekomunikačních sítí, především operátoři mobilních či telefonních sítí, sice respektovali tyto zmiňované zákonné normy, avšak rozsah poskytovaných informací nebyl zdaleka jednotný.⁵³ Touto problematikou se na základě podané stížnosti zabýval Ústavní soud. Z nálezu Ústavního soudu, vedeného pod zn. II. JS 502/2000, vyplývá, že předmětem vyžádání orgánů činných v trestním řízení může být zejména číslo volané stanice, datum a čas počátku hovoru, doba jeho trvání, označení základové stanice, která zajišťovala hovor v okamžiku spojení, a označení základové stanice, která hovor zajišťovala v momentu ukončení, je třeba považovat za nedílnou součást komunikace uskutečňované prostřednictvím telefonu.⁵⁴

⁵² U poskytovaných datových celků (databází) jsou tyto osoby povinny provádět jejich aktualizaci podle požadavků těchto oprávněných orgánů, nejméně jednou za 6 měsíců

⁵³ Jako příklad lze uvést výpis z přístupových bodů k mobilní síti, tzv. buněk, který je nezbytný ke konfrontaci přítomnosti pachatele s místem, časem, kde byl spáchán trestný čin. Tento výpis buněk u aktivního a pasivního telefonního styku například neposkytoval ani jeden z provozovatelů těchto sítí

⁵⁴ Česko. Nález Ústavního soudu ze dne 22. ledna 2001. *Právo na ochranu zpráv podávaných telefonem. II. JS 502/2000*

3.4.1. Zákon o elektronických komunikacích

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích v I. Hlavě, § 1, upravuje na základě práva Evropské unie podmínky podnikání a výkon státní správy, včetně regulace trhu v oblasti elektronických komunikací.⁵⁵

Zákon o el. komunikacích vymezuje pojmy, kdo je uživatelem, účastníkem, spotřebitelem a operátorem. Toto vymezení je důležité z důvodu, že jsou prosazovány zájmy koncových uživatelů, kdy ze strany Českého telekomunikačního úřadu je zajišťována ochrana spotřebitelů na vysoké úrovni a dále přispívání k zajištění vysoké úrovně ochrany osobních údajů a soukromí, dle § 5 odst. 3.

3.5. Veřejná a vnitřní kontrola nad odposlechy

Společným rysem všech výše uvedených zákonných norem je v zásadě totožná koncepce právní úpravy kontroly nad dodržováním zákonnosti.

Kontrolu tak v plném rozsahu vykonává Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřizuje zvláštní kontrolní orgány:

Stálá komise pro kontrolu použití operativní techniky Policie ČR, které je ministr vnitra povinen předkládat (nejméně dvakrát ročně a dále na jeho žádost) veškeré požadované informace o použití těchto prostředků (tato komise se skládá z pěti poslanců Poslanecké sněmovny a byla zřízena na základě § 53a ZoP).

Stálá komise pro kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství (§ 23a zákona o Vojenském zpravodajství)

Stálá komise pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby, jež se obě skládají ze sedmi členů, člen může být pouze poslanec Poslanecké sněmovny.

⁵⁵ Česko. Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích

Dalším ze subjektů, který může provádět kontrolu ochrany informací z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, je i úřad na ochranu osobních údajů, který je nezávislým orgánem a mimo jiné funkce provádí i dozor nad dodržováním stanovených povinností při zpracování osobních údajů. Působnost tohoto úřadu je vymezena v § 2 a v § 29 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů⁵⁶, při výkonu správních činností se postupuje podle zákona č. 101/2000 Sb. a podle obecného procesního předpisu – zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.⁵⁷

⁵⁶ Česko. Zákon č. 101/2000 Sb., *o ochraně osobních údajů*

⁵⁷ Česko. Zákon č. 500/2004 Sb., *správní řád*

4. Analýza zkoumané problematiky

V této kapitole budou uvedeny některé pojmy týkající se ekonomiky a její ochrana, mobilní operátoři, problémy s předplacenými SIM kartami, co je telefonní zařízení, komunikace a odposlech. Dále poté analýza za určité roky, včetně systému MU II.

Proč dochází k porušování zákona a páčání hospodářské trestné činnosti? Motivem jsou ve většině případů peníze. Kdo jich má málo, chce více a kdo jich má hodně, tak jich chce ještě mnohem více.

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu může nasadit jen SKPV Policie ČR v rámci šetření trestné činnosti a útvarů s celostátní působností.

Oddělení hospodářské kriminality na úrovni okresních a krajských ředitelství Policie ČR vykazují rozdílné statistiky na nasezení úkonů týkajícího se odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.

Na OHK ÚO SKPV MŘ Plzeň se odposlechy zpravidla nenasazují. K nevyužívání tohoto úkonu dochází zejména z důvodu věcné příslušnosti vedených trestních řízení s nízkou trestní sazbou a také pro jeho neúčelnost, neboť se zde šetří méně sofistikované trestné činy, kdy se na tuto trestnou činnost využívá spíše záznamu telekomunikačního provozu, tj. výpis z přístupových bodů k mobilní síti, tzv. buňky. Jedná se většinou o trestné činy majetkové uvedené v Hlavě V, trestního zákoníku.

4.1. Některé pojmy

4.1.1 Odposlech

Mimo jiné je legálním odposlechem myšleno, jak již bylo několikrát zmíněno, zařízení používané Policií ČR, zpravodajskými službami, Vojenskou policií, apod., avšak tak i ilegálně některými detektivními agenturami a civilními subjekty (dostupnost záznamových zařízení na internet ke koupi apod.). V této oblasti se může jednat o miniaturní vysílač, záznamník, vedení, nebo jinou formu technického přenosu informace.

Odposlech realizovaný v jakékoliv podobě je pouze nástroj, sloužící k získávání nějakých informací, zejména pak mají být pravdivé.

Odposlech radiové komunikace – zde se jedná o samostatnou disciplínu radiového boje. Jedná se o soubor analýz, rozpracování, demodulací a dešifrování radiových signálů za účelem získání prvotní přenášené informace. V dnešní době se lze s hrozbou radiového odposlechu setkat především ve spojení s provozem mobilních telefonů.

Odposlech mobilního telefonu – v současné době je moderním obchodním artiklem, jako ochrana proti tomuto fenoménu, šifrovaný mobilní telefon. Komerční propagace hovoří, že "dešifrování postupným testem všech kombinací klíčů by trvalo i nejvýkonnějším počítačům nepřiměřeně dlouhou dobu".⁵⁸

4.1.2 Ekonomika a hospodářství

Ekonomika (hospodářství), je shrnutí hospodaření nějakého určitého subjektu, např. státu, organizace nebo jednotlivce. Vědou, kterou je zkoumáno finanční chování subjektů, které se ekonomicky projevují, je nazývána ekonomie.

⁵⁸ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Odposlech*

Pojem ekonomika může být uvedena následovně:⁵⁹

hospodářství: nadnárodní, národní či podnikové

hospodaření: ekonomické činnosti, jako je plánování, organizace, výroba, prodej či investování

hospodárnost: využití dostupných prostředků ekonomickými subjekty tak, aby bylo dosaženo minimálních nákladů a zároveň maximálního možného zisku

V ekonomice lze rozpoznat děje, kterými je výroba, přerozdělování, směna, spotřeba statků a služeb. V ekonomickém životě společnosti mají zásadní význam následující ekonomické subjekty:

domácnosti: sestávající z jednotlivých členů, kteří mají vlastní ekonomické potřeby, hledají proto cesty k získání statků a služeb (např. směnou), mezi subjekty jsou domácnosti zpravidla nejpočetnější

firmy (podniky): výrobní, prodejní subjekty či subjekty poskytující služby, jsou ekonomicky činné za účelem zisku

stát (vláda, samospráva): sestávající ze všech orgánů státní moci, tyto definují pravidla, v rámci kterých budou ekonomické procesy probíhat, stát sám o sobě má též, podobně jako firmy, své vlastní potřeby, kterým vyhovuje vynakládáním dalších prostředků, mezi úkoly státu v ekonomice náleží zejména zvyšování efektivnosti, spravedlivosti a stability ekonomického systému

zahraniční subjekty: domácnosti, firmy a vlády mimo národní ekonomiku, vstupující do ní zvenčí, platí pro ně ve většině případů zvláštní režim vztahů, musí být zajištěno ošetření jejich postavení v rozdílných právních systémech

neziskové subjekty: spolky, nadace a strany s ekonomicky obdobným postavením, jako domácnosti s větším důrazem na autonomní přerozdělování; jejich cílem je bezprostřední dosahování konkrétních potřeb bez organizování výroby a směny.⁶⁰

⁵⁹ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Ekonomika*

4.1.3 Mobilní operátoři v ČR

V České republice se nachází společnost, která provozuje jako jediná jak pevnou telefonní síť, tak i mobilní síť a to pod značkou Telefónica O2. Tato společnost jako první operátor v ČR spustila v komerčním provozu síť 3. generace, nebo-li 3G. Do roku 2009 bylo 3G pokrytí soustředěno pouze na lokality Praha a Brno, v tomto roce však bylo rozšířeno na Ústí nad Labem, Plzeň, Karlovy Vary, České Budějovice, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Olomouc, Zlín a Ostravu. V současnosti pokrývá prakticky všechna větší města v České republice. Nyní společnost pokrývá své zákazníky vysokorychlostním internetem také v Praze.⁶¹

Dne 1. února 2006 vstoupila na náš trh nová společnost Vodafone, která převzala dřívějšího operátora Oskar Mobil. Pro soukromé osoby poskytuje společnost Vodafone hlasové služby, mobilní datové služby a dále i technologii 3G. Pro firmy poté nabízí službu OneNet.⁶²

Společnost T-Mobile v ČR vlastní stejnojmennou mobilní síť. V roce 2005 získala spol. T-Mobile prvenství v počtu aktivních zákazníků (počet aktivních SIM karet). Toto prvenství si nadále drží.⁶³

4.1.4 Virtuální operátoři v ČR

Společnost Telefónica O2 provozovala také od roku 2012 virtuální mobilní síť. Jako první pod názvem BLESKmobil pro vydavatelství Czech News Center. Nyní je v síti O2 nejméně 5 virtuálních operátorů: Blesk Mobil, Tesco Mobile, ČEZ.

⁶⁰ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Ekonomika*

⁶¹ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *O2_Czech_Republic*

⁶² Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Vodafone*

⁶³ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *T-Mobile*

BleskMobil je poskytován operátorem O2. Jeho výhoda je spatřována v tom, že přišel jako první a zaujal nízkou cenou za volání, která je však od té doby spíše standardem. Bohužel se ztrácí v oblasti internetu, pro který si rozhodně BleskMobil není vhodný pořizovat. I když je několik webových stránek zdarma, za plnohodnotný internet je stanovena cena 100 Kč a s ním je získán datový limit pouze 100 MB na 30 dnů.

Mezi nejlepší české virtuální operatory je považován Tesco Mobile, tedy jen v případě, že je používána i věrnostní karta Tesco, tzv. Clubcard. Na jednu kartu Clubcard může být registrováno až 10 SIMkaret a výhoda takového propojení je jasná – dvojnásobek kreditu při dobíjení. Při dobíjení přímo v prodejnách Tesco navíc zákazník dostane i dvojnásobek Clubcard bodů, respektive dostane body i za tento bonusový kredit. Ten sice nelze použít na prémiové služby a má platnost pouze 30 dnů, ale čerpá se přednostně, takže s tím problém není. Internetové balíčky jsou standardní. Tesco se za ně stydět nemusí, ale kvůli internetu si ho lidé spíše nevyberou. Za cenu 150 Kč je poskytnuto pouze 150 MB na 30 dnů, za cenu 250 Kč už 400 MB a za cenu 350 Kč celý gigabajt na 30 dnů.

Sazkamobil je fungujícím operátorem pod sítí Vodafone. Nabízí velmi dobré ceny volání, které je ovšem podmíněno alespoň dobitím kreditu 300 Kč měsíčně.⁶⁴

Novinkou je i to, že současné telefonní číslo, které člověk vlastní, lze bezplatně převést na nového operátora. Právě tohoto využívají pachatelé trestných činů nejvíce a to zejména díky těmto bezplatným změnám operátorů, výměnou SIM karet, apod.

⁶⁴ Mladá Fronta, Můj soubor. *Přehled virtuálních operátorů a jejich nabídek*

4.1.5 Problém předplacených SIM karet

Kdokoli může nahlásit uložení bomby např. v nemocnici, kde se provádějí nejzávažnější operační zákroky, je hyenismus. Registrovat tedy všechny nově vydané SIM karty a pomoci tím Policii ČR k identifikaci pachatele není takto vhodným řešením tohoto problému. K této shodě došli místopředseda Sněmovny Petr Gazdík (Starostové a nezávislí) a předseda České pirátské strany Ivan Bartoš. Podrobnosti ze společného jednání zveřejnil web Pirátů. Ze strany Petra Gazdika však byla tato možnost zvažována. Podle jeho názoru by se práce Policie ČR díky tomuto návrhu velmi ulehčila, avšak oponentem proti jeho názoru byli právě představitelé Pirátů.⁶⁵

„Právě v bodu registrace všech nově vydaných SIM karet identifikovali Piráti nejen bezprecedentní narušení soukromí, ale zároveň zcela nefunkční a neefektivní opatření. V zemích, kde nejsou anonymní telefonní karty povoleny, je dle Pirátů navíc způsob identifikace buď vágní (sousední Slovensko), anebo je identifikace běžně obcházena (anonymní karty si běžně koupíte například kdekoliv v Německu). Na opatření doplácí především obyčejní uživatelé, tedy občané. Páchání trestné činnosti to v této věci nezabrání. Anonymní SIM karta je jednou, nikoliv jedinou možností,“ píše Piráti na webu.⁶⁶

Ačkoli k těmto diskuzím došlo několikrát, nic se s tímto problémem předplacených karet nevyřešilo a do současné doby vše funguje jako doposud.

⁶⁵ Plzen.cz. *Nově vydané SIM karty se registrovat nebudou. Domluvili se na tom Piráti se Starosty*

⁶⁶ Plzen.cz. *Nově vydané SIM karty se registrovat nebudou. Domluvili se na tom Piráti se Starosty*

4.1.6 Telefon

Telefon (řecky: *tele* = vzdálený a *foné* = hlas) je telekomunikační zařízení, které přenáší hovor – zvuk, prostřednictvím elektrických signálů. Normální, klasický telefon, který byl s pevně instalovaným telefonním přístrojem a drátovou linkou připojen ke každému účastníkovi, se během 20. století velmi rozšířil a v roce 2009 bylo po světě 1,3 miliardy telefonních stanic. Od konce 20. století jej postupně vytlačují mobilní telefony s bezdrátovým přenosem signálu. Roku 2014 jich bylo po světě 7 miliard a od roku 2013 mezi nimi převažují tzv. chytré telefony (Smartphone).⁶⁷

4.1.7 Rádiatelefonní systémy

Systém NMT 450 byl vyvinut ve skandinávských zemích (Dánsko, Finsko, Norsko a Švédsko), původně pro komunikaci a spojení mezi rybářskými loděmi a pobřežím. Teprve později se uplatnil jako veřejný rádiatelefonní systém s analogovým přenosem signálů. Základní varianta systému se rozšířila do řady evropských i mimoevropských zemí, mezi jinými i do České republiky, kde se dosud používá. V Německu byl systém vhodně upraven pro místní podmínky a označuje se C 450.⁶⁸

Celulární rádiatelefonní systém GSM patří mezi systémy druhé generace, které jsou plně digitální. Vývoj systému byl zahájen v počátku 80.let, na základě podnětu organizace CEPT. Na vývoji tohoto celoevropského standardu veřejné rádiatelefonní sítě se podílel mimo jiné i ETSI, který v roce 1991 vydal první část doporučení GSM - Phase 1. Zpočátku se systém používal pouze pro přenos hovorových signálů, avšak v současné době se již ve velké míře využívá také k přenosu datových signálů (textů a obrazů).

⁶⁷ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Telefon*

⁶⁸ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Nordic_Mobile_Telephone*

Je dostatečně flexibilní, aby do něj mohly být implementovány nové technologie (GPRS, HSCSD). Proto se jeho použití rozšířilo i mimo Evropu. V současné době se jeho vývoj dostal již do druhé fáze, GSM – Phase 2, a počítá se s jeho dalším vylepšováním a postupným přechodem na systém třetí generace UMTS (Universal Mobile Telecommunication System) – Universální mobilní telekomunikační systém.⁶⁹

Digitální standard USA IS-95 byl uveden do provozu v roce 1993. Pracuje ve stejných kmitočtových pásmech jako digitální systém IS-54 (nevyužívá rozprostřeného spektra) a analogový systém AMPS IS-533. Používá kombinovaného přístupu CDMA - FDMA a kmitočtový duplex. Kmitočtová pásma 824-849 MHz a 869-894 MHz jsou rozdělena na 20 duplexních rádiových kanálů, každý s šířkou pásma 1. V každém rádiovém kanálu je vytvořeno několik účastnických kanálů, které se odlišují kódovou posloupností PNP.⁷⁰

4.1.8 Elektronická komunikace

Elektronická pošta, e-mail, nebo také mail, je způsob odesílání, doručování a přijímání zpráv přes elektronické komunikační systémy. E-mailové služby se poprvé rozšířily mezi veřejnost až díky vzniku jedné z prvních volných e-mailových služeb Hotmail v roce 1996. Tu po jejím celosvětovém úspěchu zakoupila firma Microsoft. Hotmail je e-mailová schránka zdarma, která mimo jiné filtruje poštu a v dnešní době umožňuje přístup i přes chytré mobilní telefony.

⁶⁹ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Global_System_for_Mobile_Communications*

⁷⁰ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *CDMA2000*

Termín e-mail se používá jak pro internetový systém elektronické pošty založený na protokolu SMTP (Simple Mail Transfer Protocol), tak i pro intranetové systémy, které dovolují posílat si vzájemně zprávy uživatelům uvnitř jedné společnosti nebo organizace (tyto systémy často používají nestandardní protokoly, mívají ovšem bránu, která jim dovoluje posílat a přijímat e-maily z internetu). K širokému rozšíření e-mailu přispěl zejména internet.

Každý uživatel musí mít pro příjem zpráv svoji e-mailovou adresu, která identifikuje jeho elektronickou poštovní schránku. Ta je fyzicky umístěna na nějakém internetovém serveru, populární jsou zejména servery, které nabízejí e-mailovou schránku zdarma a s webovým rozhraním (např. Centrum.cz, GMail, Seznam.cz). Pro odesílání zpráv není vlastní e-mailová adresa nutná, typickým příkladem jsou elektronické pohlednice, bez vlastní e-mailové adresy lze přes webové rozhraní zasílat také klasické e-mailové zprávy i s přílohou (např. Sendik.cz).

Populární jsou diskuzní skupiny zvané e-mailové konference (mailinglisty), ve kterých probíhá hromadná výměna e-mailů mezi všemi účastníky.⁷¹

Elektronická komunikace, nebo-li telekomunikace, též i sdělovací technika se zabývá předáváním informací na dálku (z řeckého *tele* – vzdálený). Jsou tak zároveň druhem dopravy a technologií sloužící k dorozumívání. Jedná se vlastně také o specifický druh elektronické komunikace. Komunikace může probíhat mezi dvěma subjekty, ale i od jednoho odesílatele k mnoha příjemcům.

⁷¹ Wikipedie, otevřená encyklopedie. *E-mail*

Mezi telekomunikace patří:

Telegrafie – tím je dálkopis a bezdrátová telegrafie

Telefonie – telefotografie, telefax a mobilní telefonie

Radiofonie – mobilní radiofonie – přenosné vysálačky

Mezi způsoby hromadné elektronické komunikace patří:

Rozhlas – rozhlas po drátě

Televize – kabelová televize

U telekomunikací založených na počítačích ztrácí předchozí dělení smysl, síť dvoubodových spojů může sloužit k hromadné komunikaci, naopak fyzicky sdílené médium může být využito k dvoubodové komunikaci – počítačové sítě a internet.⁷²

4.2. Systém MU II

Na základě požadavků ministra vnitra se na základě § 98 odst. 3, z. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, zpracovávají ze strany Policejního prezidia ČR „**Analýzy odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí dle trestního řádu dle trestního řádu a rušení elektronických komunikací Policií ČR**“ za určité roky, které se poté předkládají vládě.⁷³

Přestože to zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR nepožaduje, v těchto zprávách jsou uvedeny také údaje o využívání výpisů o telekomunikačním provozu Policií ČR dle § 88a TŘ. Analýzy se vypracovávají v souladu s posláním, které Policie ČR má, kdy se jedná především o boj proti korupci, závažnou hospodářskou trestnou činnost, extremismus, terorismus, organizovaný zločin, apod.

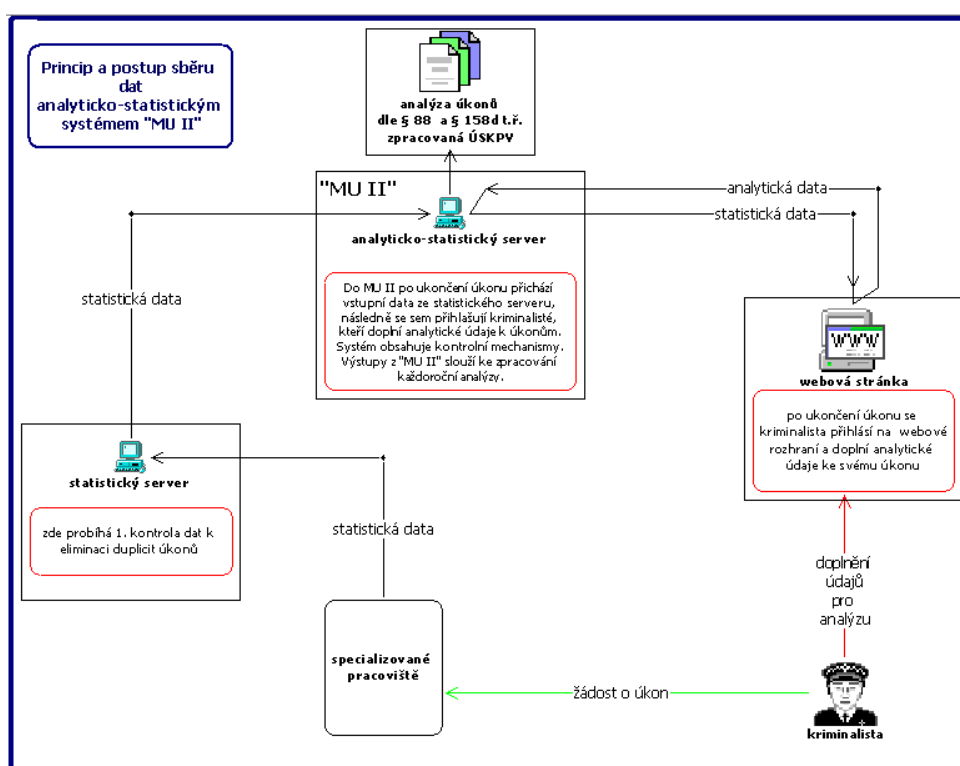
⁷² Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Telekomunikace*

⁷³ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu*, s.4,5

Policie ČR za účelem sběru dat o úkonech odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí využívá systém MU II, který Policie ČR provozuje na centrální úrovni a na základě příslušného právního předpisu.

Při plnění systému MU II policisté zařazení u útvarů Policie ČR služby kriminální policie a vyšetřování plní databázi systému v reálném čase, tzn. v daném časovém horizontu po skončení úkonu.⁷⁴

Princip fungování sběru dat k úkonům dle § 88 odst. 1, 5 TRŘ a dle § 158d odst. 2, 3, 6 TRŘ prostřednictvím systému „MU II“ je následovný (viz. obrázek).⁷⁵

Obrázek 1: Zdroj MV ČR, s.7, <http://www.mvcr.cz/soubor/analiza-odposlechu-a-zaznamu-pdf.aspx>

⁷⁴ Tento systém se v následujících analýzách stále využívá a opakuje

⁷⁵ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu*, s.7

Sběr dat o úkonech dle § 88a TR, při kterých byly vyžádány údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, se provádí na útvaru zvláštních činností, který jako určené specializované pracoviště Policie ČR zabezpečuje jejich získávání od oprávněných provozovatelů telekomunikačních sítí. Soustředěna zde byla pouze statistická data z uvedeného pracoviště, další údaje pro podrobné analytické vyhodnocení (např. efektivita) nebyly, s ohledem na zadání, způsob sběru dat, ale zejména nereálnost vyhodnocení teprve započatých úkonů, shromažďovány.⁷⁶

Díky této přesné analýze, sběru dat v rámci systému PČR, je možné kvalifikovaně zpracovat toto téma analýza.

ÚZČ SKPV PČR zpracovává pololetně materiály „*Zprávy o použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a použití sledování osob a věcí dle trestního řádu*“. Je třeba upozornit na skutečnosti, že nelze porovnávat výstupy z uvedeného materiálu útvaru zvláštních činností o počtech odposlechů a sledování osob a věcí s údaji, které jsou obsaženy v *Analýze zpracovávané úřadem služby kriminální policie a vyšetřování*.

Vykazovaná čísla se nemohou úplně shodovat, a to z důvodu rozdílného přístupu ke zpracování výstupního materiálu. Zatímco útvar zvláštních činností předkládá kontrolnímu orgánu kompletní výpisy akcí, které jsou zaznamenány v příslušných informačních systémech útvaru zvláštních činností a odráží se též ve spisovém materiálu vedeném ke každému úkonu příslušným specializovaným pracovištěm (včetně duplicit a chybně zadaných úkonů), do systému MU II jsou za účelem zpracování *Analýzy úřadem služby kriminální policie a vyšetřování* exportována data „čistá“, tj., duplicitní a chybně zadané úkony jsou před exportem odstraňovány. Předpokládaným výsledkem tohoto postupu je, že Analýza má reálnou vypovídající hodnotu a odráží její skutečný stav.⁷⁷

⁷⁶ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu*, s.8

⁷⁷ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu*, s.8.

Naproti tomu, pro případnou fyzickou kontrolu odposlechnů a sledování osob a věcí příslušným kontrolním orgánem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, jsou nezbytné kompletní výpisy úkonů v takové podobě, jakou má spisový materiál vedený k úkonům jednotlivými specializovanými pracovišti Policie ČR. K umělému navýšení vykazovaných počtů odposlechnů i sledování osob a věcí může dojít v případech, kdy doba platnosti úkonů je státním zástupcem, resp. soudcem prodloužena, avšak příslušné povolení, resp. příkaz, je na specializované pracoviště doručeno až po ukončení platnosti daného úkonu. „Prodloužený“ úkon je potom do systému MU II zadán jako úkon nový.⁷⁸

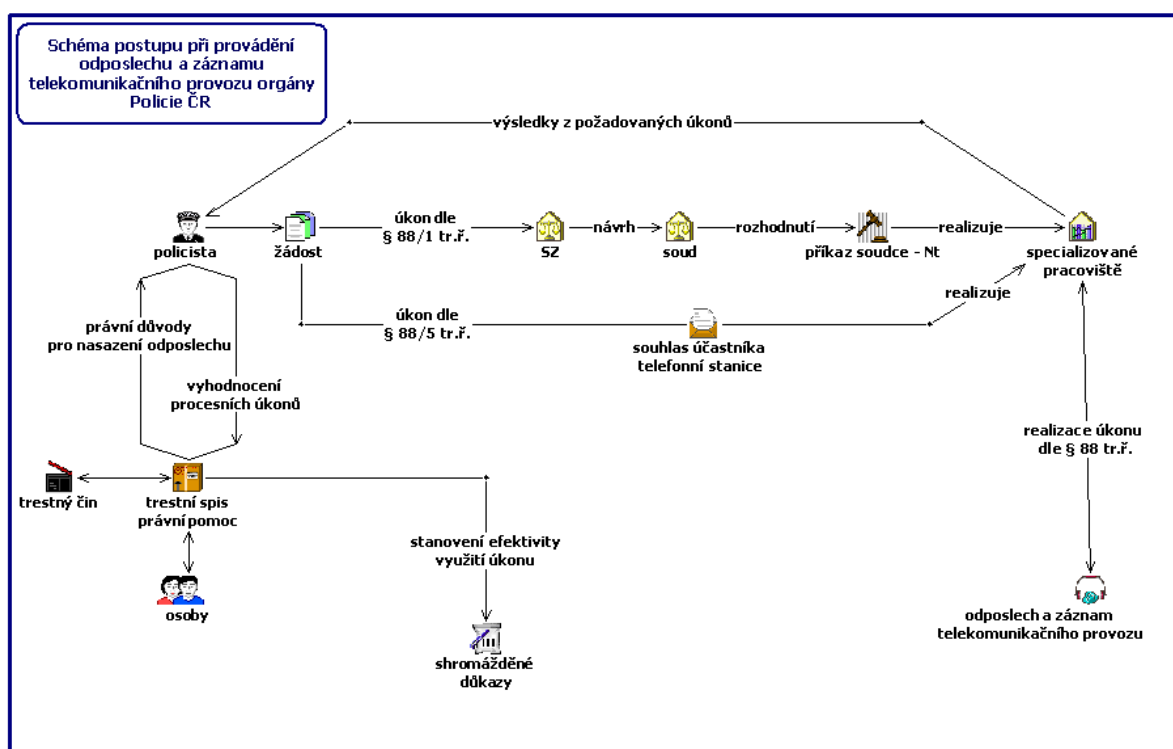
4.2.1. Postup při realizaci

Je-li vedeno trestní řízení pro zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, pro trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 trestního zákoníku, porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 1 písm. e) a odst. 2 až 4 trestního zákoníku, sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 trestního zákoníku, pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 trestního zákoníku, pletichy při veřejné dražbě podle § 258 trestního zákoníku, zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, může být vydán příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, pokud lze důvodně předpokládat, že jím budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo.⁷⁹

⁷⁸ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechnů a sledování osob a věcí dle trestního řádu*, s.8

⁷⁹ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechnů a sledování osob a věcí dle trestního řádu*, s.13

Úkon, odposlech a záznam telekomunikačního provozu, provádí pro potřeby všech orgánů činných v trestním řízení podle § 88 odst. 1 TR, útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR a jako výsledek je zvukový záznam rozhovoru účastníků odposlouchávané stanice, pořízený automatickým záznamovým zařízením bez přímé účasti konkrétní osoby, zaznamenaný na nepřepisovatelném přenosném datovém médiu, který obsahuje veškerou komunikaci vedenou prostřednictvím odposlouchávané stanice za rozhodné období (viz obrázek „Schéma postupu při provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu orgány Policie ČR“).⁸⁰

Obrázek 2: Zdroj MV ČR, s.17, <http://www.mvcr.cz/soubor/analyza-odposlechu-a-zaznamu-pdf.aspx>

⁸⁰ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu*, s.13

4.3. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu v roce 2012

Zde budou v podkapitolách statisticky uvedena data, která se týkají jak odposlechu, tak záznamu telekomunikačního provozu s komentáři pro daný rok 2012.

4.3.1. Odposlech

V roce 2012 bylo v České republice, Policií ČR, evidováno celkem 304 528 trestných činů, což je ve srovnání s rokem 2011 představováno poklesem o 12 649 (tj. o 4,0 %) trestných činů. Celkem bylo tedy objasněno (včetně dodatečné objasněnosti) 133 373 skutků. Ke dni 31.02.2012 bylo trestně stíháno 113 026 osob, což je o 1 949 osob, tj. 1,7 % méně, než v předešlém roce.⁸¹

Trestné činy, které byly registrovány na určitých územích v ČR, se od roku 2006 výrazně nezměnily. Po celou dobu sledovaného období je nejvíce trestných činů zcela jednoznačně vykazováno v hl. m. Praze. Do roku 2008 bylo registrováno po hl. m. Praze nejvíce spáchaných trestných činů v kraji Středočeském a následně Moravskoslezském, od roku 2009 se jejich pořadí vyměnilo, a po hl. m. Praze se na místo druhé dostává Moravskoslezský kraj. K dalším poklesům dochází i v kraji Ústeckém a Jihomoravském. Další kraje se drží ve výraznějším odstupu za nimi, přičemž v roce 2012 žádný z těchto krajů nedosahoval 7% podílu na celkovém počtu registrovaných trestných činů v ČR. Z dlouhodobého vývoje je zřejmé, že s výjimkou Moravskoslezského kraje lze hovořit o klesajícím počtu registrovaných trestných činů ve všech krajích, přičemž nejvíce se tyto počty snižují v Praze.⁸²

⁸¹ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věci dle trestního řádu za rok 2012*, s.33

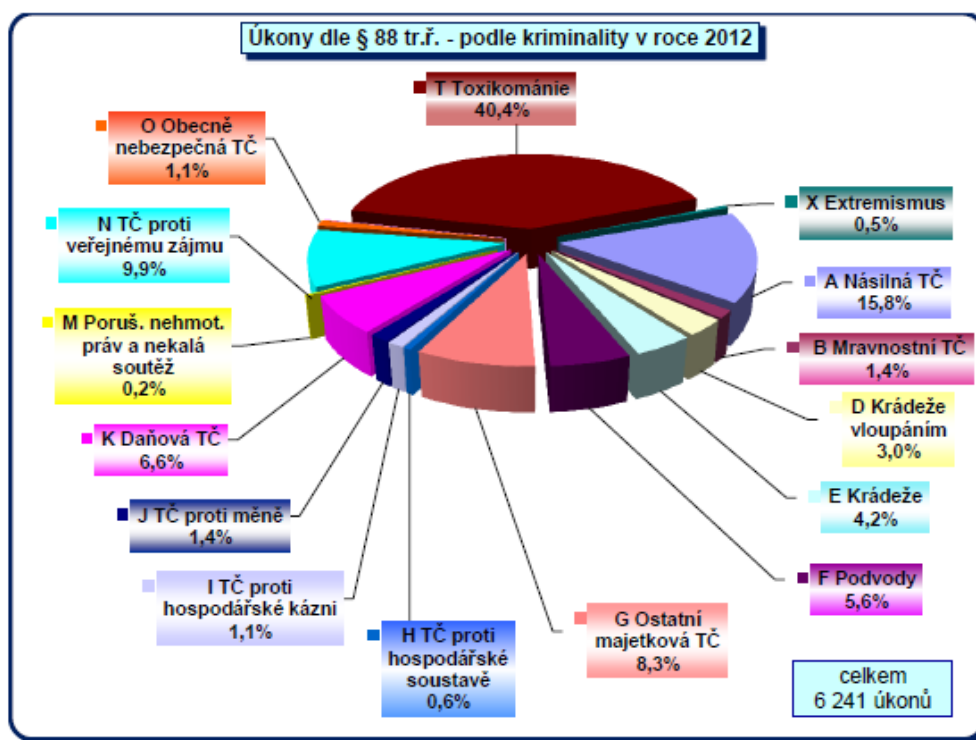
⁸² Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věci dle trestního řádu za rok 2012*, s.37

Po shrnutí statistik bylo z celé České republiky v souladu s § 88 odst. 1, 5 TRŘ za rok 2012 ze strany SKPV Policie ČR ukončeno celkem 6 241 nasazených úkonů, což představuje odposlechy a záznamy hovorů uskutečňovaných prostřednictvím mobilních a pevných telefonních stanic, komunikaci s využitím telefaxu i jiného telekomunikačního zařízení, včetně komunikace prostřednictvím celosvětové sítě Internet.⁸³

Celkově útvary SKPV KŘP vykázaly celkem 3 578 (tedy 57,3 %) odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu. U útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností bylo evidováno 2 663 (tedy 42,7 %) odposlouchávaných linek.⁸⁴

⁸³ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věci dle trestního řádu za rok 2012*, s.48

⁸⁴ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věci dle trestního řádu za rok 2012*, s.49

Obrázek 3: Zdroj MV ČR, s.58, <http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2012.aspx>

Tento graf názorně zachycuje podíly jednotlivých druhů trestné činnosti, kde byly odposlechy nejvíce využívány. Shrnutím toho je, že nejčastěji páchanou trestnou činností na území našeho státu je především toxikomanie, na kterou byly nasazeny vyhodnocované úkony, a na první místo se logicky řadí NPC s počtem 1 076 úkonů. S podstatně nižšími údaji následují SKPV Krajského ředitelství Policie hl. m. Prahy s 264 úkony, dále SKPV Krajského ředitelství Policie Středočeského kraje s 249 úkony a Jihomoravského kraje s 228 úkony.⁸⁵

⁸⁵ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2012*, s.58

Stejně, jako v letech předchozích, tak i v roce 2012, v souvislosti s vyšetřováním násilné trestné činnosti, registroval nejvíce úkonů ÚOOZ s počtem 342 úkonů a SKPV KŘP hl. m. Prahy se 194 úkony.

Ze strany ÚOOZ registrují nejvíce úkonů použitých na trestnou činnost proti veřejnému zájmu (516), proti měně (68), krádeže (67), proti hospodářské soustavě (41), na extremismus (33) a obecně nebezpečnou trestnou činnost (23).

Ze strany ÚOKFK bylo použito nejvíce úkonů na daňovou trestnou činnost (239 úkonů), dále pak na trestnou činnost proti hospodářské kázní (63 úkonů), porušování nehmotných práv a nekalou soutěž (13 úkonů).

Odposlechy na ostatní majetkovou trestnou činnost (144) nejfrekventovaněji používala SKPV KŘP hl. m. Prahy, stejně tak na podvody (76) a na krádeže vloupáním (66). Nejvíce úkonů na krádeže bylo evidováno u SKPV KŘP Středočeského kraje (65). Na šetření mravnostní trestné činnosti použila nejvíce odposlechů SKPV KŘP Zlínského kraje (28) a ÚOOZ (26).⁸⁶

⁸⁶ V závorkách jsou uvedeny počty nasazených úkonů a čerpáno bylo ze zdroje:

Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2012*, s.58,59

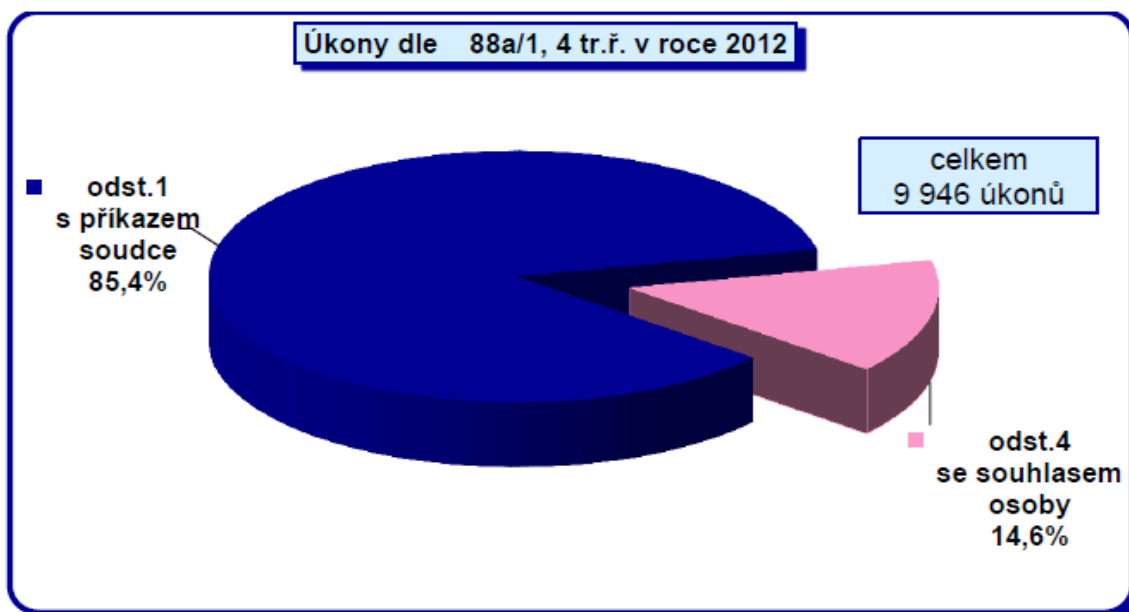
4.3.2. Telekomunikační provoz v roce 2012

Postup pro vykazování jednotlivých úkonů dle § 88a TrŘ byl nastaven tak, aby co nejvíce přiblížil skutečný stav do uvedené problematiky. Na základě příkazu na výpis z IMEI bývají žádosti zpravidla odesílány třem největším mobilním operátorům v ČR (O2, T-Mobile, Vodafone). V této analýze je tento úkon zaznamenán jako jeden. Podobně je vykazován i jeden úkon při požadavku na výpis z buňky.

V roce 2012 bylo v rámci celé ČR v souladu s ust. § 88a TrŘ ze strany Policie ČR prováděno 9 946 záznamů o uskutečněném telekomunikačním provozu, což představuje výpisy o uskutečněné komunikaci prostřednictvím mobilních a pevných linek a sítí Internet.

Další znázorněný graf vyjadřuje rozložení výpisů dle jednotlivých odstavců § 88a TrŘ, který vyplývá z příkazu soudce (dle odst. 1) a souhlasu uživatele telekomunikačního zařízení, ke kterému se mají údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu vztahovat (dle odst. 4). Z celkového počtu 9 946 vykázaných výpisů bylo 1 452 - (14.6 %), vyžádáno dle § 88a odst. 4 TrŘ.⁸⁷

⁸⁷ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2012*, s.142

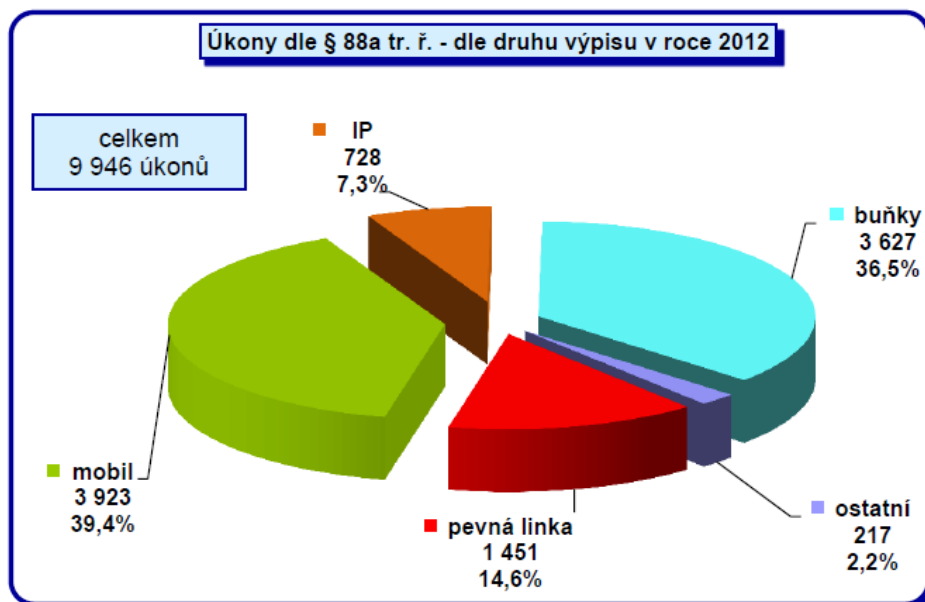

Obrázek 4: Zdroj MV ČR s.143, <http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2012.aspx>

V roce 2012 byl nejvyšší počet výpisů uskutečněn na mobilní telefony, v tomto případě se jednalo o 3 923 úkonů, což představuje 39,4 % z celkového počtu úkonů, které byly realizovány dle § 88a TŘ. Výpisy na mobilní telefony byly v 2 872 případech vyžádány dle § 88a odstavce 1 TŘ opět na základě příkazu vydaného soudcem. Podle odstavce 4 je evidováno 1 051 úkonů. Výpisy z buněk představovaly celkem 3 627 (36,5 %) úkonů. Na pevné linky bylo uskutečněno 1 451 (14,6 %) výpisů, přičemž 1 069 úkonů bylo vyžádáno dle příkazu soudce a 382 na základě souhlasu uživatele.⁸⁸

⁸⁸ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2012*, s.143

Výpisy z elektronické komunikace realizované prostřednictvím Internetu dosahovaly nižších hodnot. U IP adres se jednalo o 728 (7.3 %) úkonů, které byly ve všech případech uskutečněny podle § 88a odstavce 1 TR.⁸⁹

Obrázek 5: Zdroj MV ČR, s.143, <http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2012.aspx>

⁸⁹ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2012*, s.143

4.4. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu v roce 2013

Zde budou v podkapitolách statisticky uvedena data, která se týkají jak odposlechu, tak záznamu telekomunikačního provozu s komentáři pro daný rok 2013.

4.4.1. Odposlech

V roce 2013 bylo v České republice ze strany Policie ČR evidováno celkem 325 366 trestných činů, což představuje je ve srovnání s rokem 2012 nárůst o 20 838 (tj. o 6,8 %) trestných činů. Celkem bylo objasněno (včetně dodatečné objasněnosti) 142 207 skutků. Ke dni 31.12.2013 bylo trestně stíháno 117 682 osob, což je nárůst o 4 656 osob (tj. 4,1 %) než v roce předchozím.⁹⁰

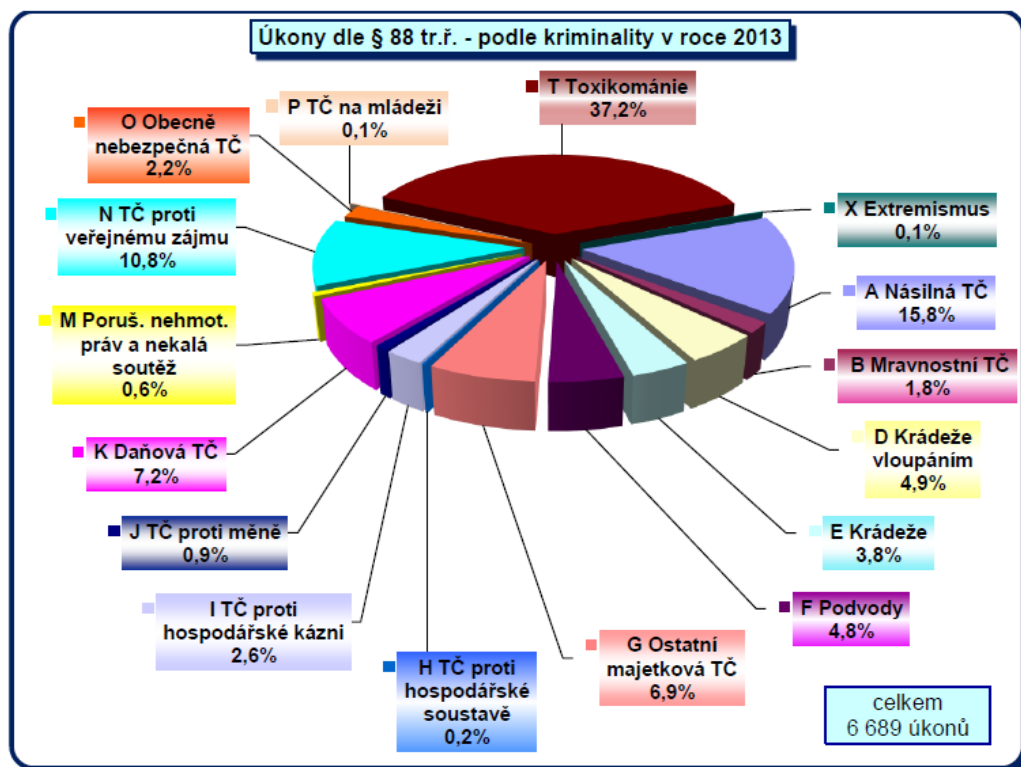
Z hlediska celé struktury územního členění Policie ČR bylo registrováno v roce 2013 nejvíce trestných činů opět na území hl. m. Prahy, kdy se jednalo o 82 005 trestných činů (25,2 %), následoval Moravskoslezský kraj s 42 853 trestnými činy (13,2 %) a kraj Středočeský s 37 350 trestnými činy (11,5 %). Nejméně trestných činů bylo spácháno na území Karlovarského kraje, tedy kraje s nejnižším počtem obyvatel, kdy jednalo se o 8 198 trestných činů (2,5 %).⁹¹

Po shrnutí statistik bylo z celé České republiky dle § 88 odst. 1, 5 TR v roce 2013 Policií ČR SKPV ukončeno celkem 6 689 nasazených úkonů, což představuje odposlechy a záznamy hovorů uskutečňovaných prostřednictvím mobilních a pevných telefonních stanic, komunikaci s využitím telefaxu i jiného telekomunikačního zařízení, včetně komunikace prostřednictvím sítě Internet.⁹²

⁹⁰ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2013*, s.31

⁹¹ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2012*, s.32

⁹² Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2013*, s.42

Obrázek 6: Zdroj MV ČR, s.51 www.mvcr.cz/.../ppr-102-31-cj-2014-990390-analyza-odposlechu-a-sledovani-za-rok-2013-pdf.aspx

V grafu je názorně zachycen podíl jednotlivých druhů trestné činnosti, kde byly odposlechy nejvíce využívány. Shrnutím toho je, že nejčastěji páchanou trestnou činností na území našeho státu je stále toxikománie, na kterou byly nasazeny vyhodnocované úkony.

Opět je v popředí s nejvyššími počty odposlechů za rok 2013 ÚOOZ, kdy se jednalo o 990 linek, poté NPC s odposlouchávanými 964 linkami a SKPV KŘP hl. m. Prahy s 798 linkami. Z hlediska trestné činnosti, která je páchána nejvíce – toxikománie, byly na tuto činnost nasazeny vyhodnocované úkony, se na první místo logicky řadí NPC (964 úkonů). S velkým odstupem následuje SKPV KŘP Jihomoravského kraje (309 úkonů) a SKPV KŘP Středočeského kraje (298 úkonů).

V minulých letech, tak i v roce 2013, registroval na násilnou trestnou činnost nejvíce úkonů ÚOOZ (421 úkonů) a SKPV KŘP hl. m. Praha (209 úkonů).

Na ÚOOZ bylo registrováno nejvíce úkonů použitých na trestnou činnost proti veřejnému zájmu (560), podvody (73), na trestné činy proti měně (28) a extremismus (10). Na daňovou trestnou činnost (293 úkonů) a trestnou činnost proti hospodářské kázni (108 úkonů) použilo nejvíce úkonů ÚOKFK.

Nasazení odposlechů na ostatní majetkovou TČ (119) nejfrekventovaněji používala SKPV KŘP hl. m. Prahy, stejně tak na krádeže vloupáním (85) a shodně s ÚOOZ na podvody (73).

Nejvíce nasazených úkonů bylo nasazeno na krádeže u SKPV KŘP Středočeského kraje (91). Odposlechy na obecně nebezpečnou trestnou činnost (50) a na porušování nehmotných práv a nekalou soutěž (14) nejčastěji použila SKPV KŘP Moravskoslezského kraje.

Na prošetřování mravnostní trestné činnosti použila nejvíce odposlechů SKPV KŘP Královéhradeckého kraje (33).⁹³

⁹³ V závorkách jsou uvedeny počty nasazených úkonů a čerpáno bylo ze zdroje:

Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2013*, s.51,52

4.4.2. Telekomunikační provoz v roce 2013

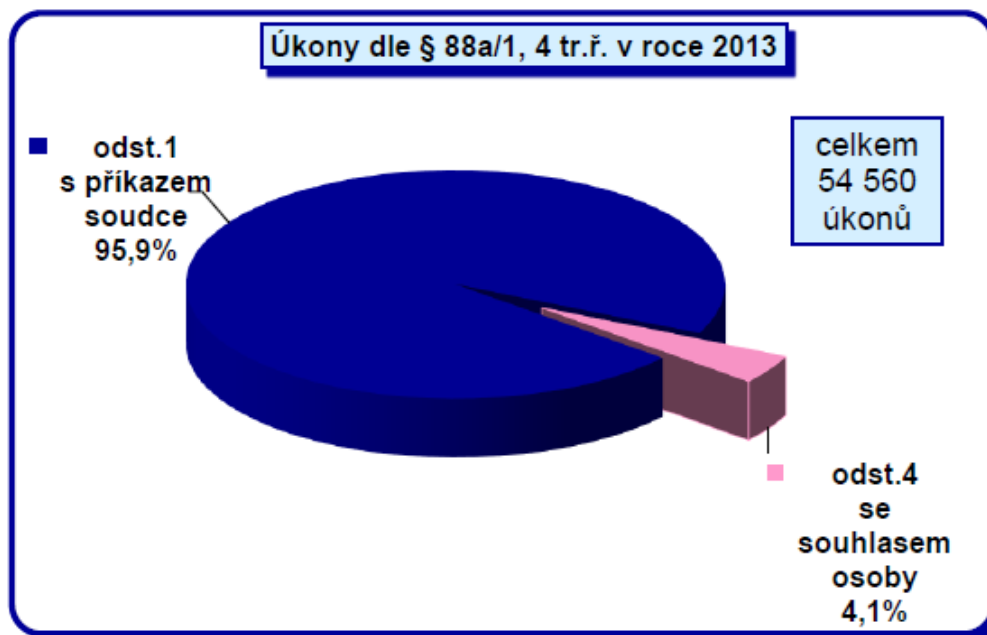
Metodické vykazování jednotlivých úkonů dle § 88a TŘ bylo nastaveno tak, aby co nejvíce odpovídalo skutečnému stavu uvedené problematiky. V případě příkazu na výpis z IMEI bývají většinou žádosti adresovány třem největším mobilním operátorům.⁹⁴ V Analýze je však tento způsob zaznamenán jako jeden úkon.

Za rok 2013 bylo v rámci celé České republiky dle § 88a TŘ ze strany Policie ČR realizováno 54 560 záznamů o uskutečněném telekomunikačním provozu, což je představováno výpisy o uskutečněné komunikaci prostřednictvím mobilních a pevných telefonních stanic a sítí Internet.

Další znázorněný graf vyjadřuje rozložení výpisů dle jednotlivých odstavců § 88a TŘ, který vyplývá z příkazu soudce (dle odst. 1) a souhlasu uživatele telekomunikačního zařízení, ke kterému se mají údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu vztahovat (dle odst. 4). Z celkového počtu 9 946 vykázaných výpisů bylo 1 452 - (14.6 %) vyžádáno dle § 88a odst. 4 TŘ.⁹⁵

⁹⁴ O2, T-Mobile, Vodafone

⁹⁵ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2013*, s.132, 133

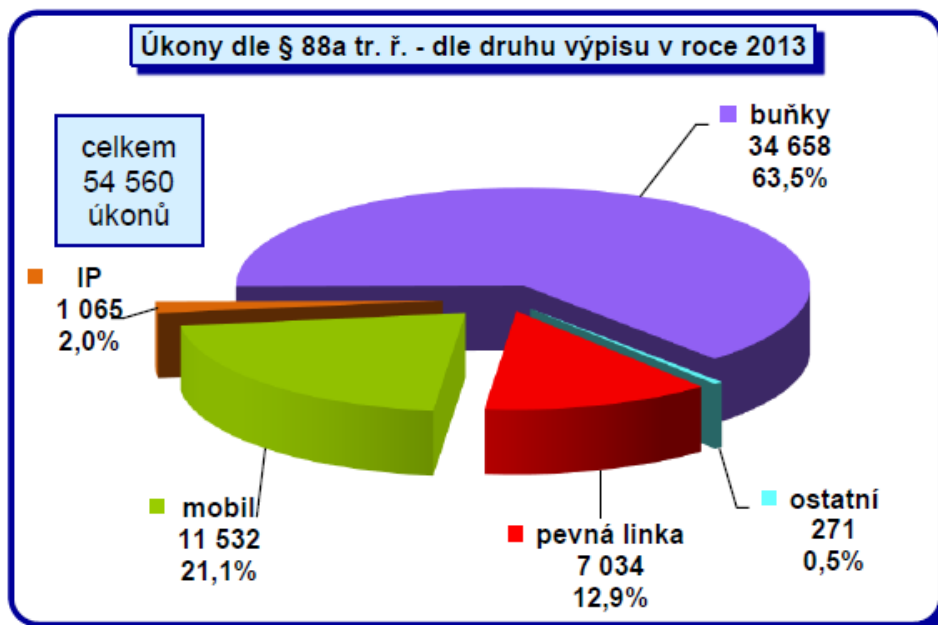

Obrázek 7: Zdroj MV ČR, s.133, www.mvcr.cz/.../ppr-102-31-cj-2014-990390-analyza-odposlechu-a-sledovani-za-rok-2013-pdf.aspx

Nejvíce úkonů bylo využíváno na výpisy na buňky, kdy se v roce 2013 jednalo o 34 658 úkonů, což představováno 63,5 % z celkového počtu vyžádaných úkonů dle § 88a TŘ. Dalších 11 532 (tj. 21,1 %) výpisů bylo použito na mobilní telefony, z toho se jednalo o 1 974 úkonů vyžádaných dle § 88a odstavce 4 TŘ, tedy na základě souhlasu uživatele telekomunikačního zařízení, ke kterému se mají údaje vztahovat. Celkový počet 7 034 (tj. 12,9 %) výpisů bylo uskutečněno na pevné linky, přičemž 232 úkonů bylo vyžádáno na základě souhlasu uživatele.⁹⁶

⁹⁶ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2013*, s. 133

Nižší hodnoty dosahují výpisy z elektronické komunikace, které byly realizovány prostřednictvím Internetu. U IP adres se jednalo o 1 065 (tj. 2 %) úkonů, které byly ve všech případech uskutečněny podle § 88a odstavce 1 TR.⁹⁷

Obrázek 8: Zdroj MV ČR, s.133, www.mvcr.cz/.../ppr-102-31-cj-2014-990390-analyza-odposlechu-a-sledovani-za-rok-2013-pdf.aspx

⁹⁷ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2013*, s. 133

4.5. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu v roce 2014

V této kapitole budou také statisticky v podkapitolách uvedena data, která se týkají jak odposlechu, tak záznamu telekomunikačního provozu s komentáři pro daný rok 2014.

4.5.1. Odposlech

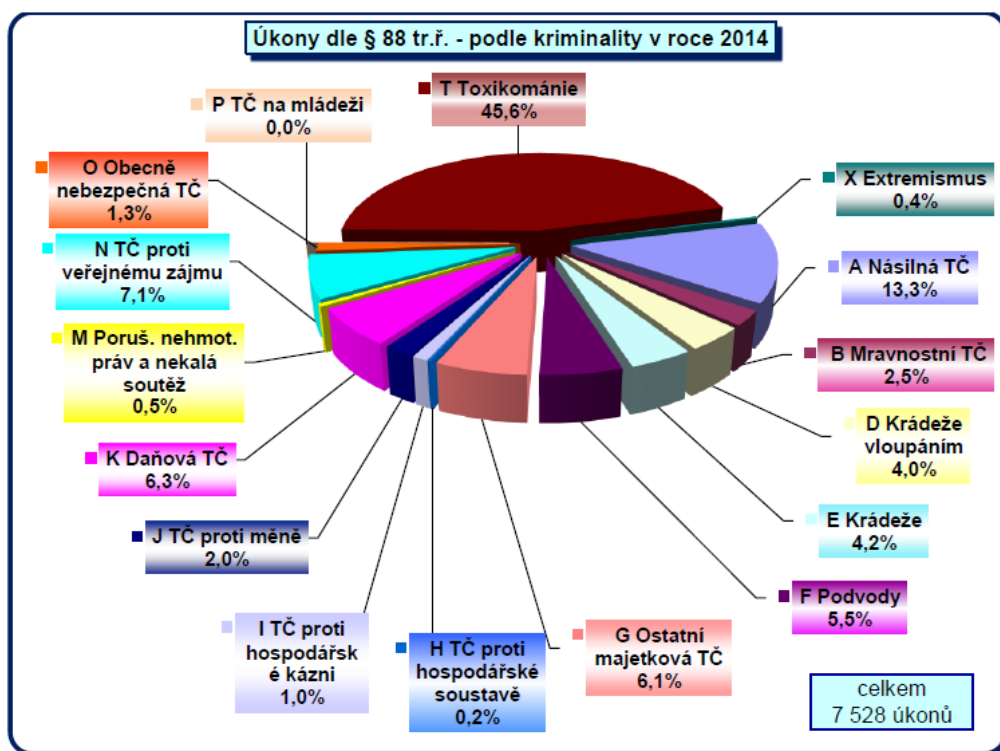
Za rok 2014 bylo v České republice Policií ČR evidováno celkem 288 660 trestných činů, což je ve srovnání s rokem 2013 představováno poklesem o 36 706 (tj. o 11,3 %) trestných činů. Celkem bylo objasněno (včetně dodatečné objasněnosti) 141 336 skutků. Ke dni 31.12.2014 bylo trestně stíháno 114 611 osob, což je opět pokles o 3 071 osob méně (tj. 2,6 %) než v předešlém roce.⁹⁸

Nárůst trestných činů se opět v porovnání od roku 2006 výrazně nezměnil. Po celé sledované období, je nejvíce trestných činů zcela jednoznačně vykazováno opět v hl. m. Praze. Do roku 2008 bylo registrováno po hl. m. Praze nejvíce trestných činů v kraji Středočeském a následně Moravskoslezském, od roku 2009 se jejich pořadí změnilo, a po hl. m. Praze se na druhé místo dostává Moravskoslezský kraj. Pokles trestných činů, zaznamenal kraj Ústecký a Jihomoravský. Další kraje se drží ve výraznějším odstupu za nimi, přičemž v roce 2014, s výjimkou Jihočeského kraje (5,1%), nedosáhl žádný hranici 5% podílu na celkovém počtu registrovaných trestných činů v ČR.⁹⁹

⁹⁸ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2014*, s. 33,34

⁹⁹ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2014*, s. 36

Po shrnutí statistik bylo z celé České republiky v souladu s § 88 odst. 1, 5 TR za rok 2014 Policií ČR SKPV ukončeno celkem 7 528 nasazených úkonů, což představuje odposlechy a záznamy hovorů uskutečňovaných prostřednictvím mobilních a pevných telefonních stanic, komunikaci s využitím telefaxu i jiného telekomunikačního zařízení, včetně komunikace prostřednictvím sítě Internet.¹⁰⁰

Obrázek 9: Zdroj MV ČR s.53, <http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2014.aspx>

¹⁰⁰ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechlů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2014*, s. 44

Tento graf názorně zachycuje podíly jednotlivých druhů trestné činnosti, kde byly odposlechy využívány nejvíce. Shrnutím toho je, že nejčastěji páchanou trestnou činností na území našeho státu je opět toxikománie, na kterou byly nasazeny vyhodnocované úkony, a na první místo se logicky řadí NPC s počtem 1 116 úkonů. S velkým odstupem následuje SKPV KŘP Středočeského kraje s počtem 526 úkonů a SKPV hl. m. Prahy s počtem 415 úkonů, přičemž u všech ostatních SKPV KŘP krajů, s výjimkou SKPV KŘP Zlínského kraje, je použito nejvíce úkonů na tento druh trestné činnosti.¹⁰¹

Nejvyšší počty odposlechnů za rok 2014 vykazuje SKPV KŘP hl. m. Prahy (1 162 linek), NPC (1 116), SKPV KŘP Středočeského kraje (797) a ÚOOZ (738).

Stejně jako v předchozích letech, tak i v roce 2014, registroval na násilnou trestnou činnost nejvíce úkonů ÚOOZ (290 úkonů) a SKPV KŘP hl. m. Prahy (259).

Na ÚOOZ bylo rovněž registrováno nejvíce úkonů použitých na trestnou činnost proti veřejnému zájmu (386 úkonů), na ostatní majetkovou trestnou činnost (138), na trestné činy proti hospodářské kázní (33) a extremismus (23).

Na daňovou trestnou činnost (157 úkonů), porušování nehmotných práv a nekalá soutěž (26) a trestnou činnost proti hospodářské soustavě (13) použil nejvíce úkonů ÚOKFK.

Odposlechy na krádeže vloupáním (119), podvody (98) a krádeže (75) nejfrekventovaněji používala SKPV KŘP hl. m. Prahy.

Na šetření mravnostní trestné činnosti použila nejvíce odposlechnů SKPV KŘP Moravskoslezského kraje (93).

Nejvíce úkonů na trestnou činnosti proti měně bylo evidováno u SKPV KŘP Zlínského kraje (64).¹⁰²

¹⁰¹ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechnů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2014*, s. 52

¹⁰² V závorkách jsou uvedeny počty nasazených úkonů a čerpáno bylo ze zdroje:

Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechnů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2014*, s. 53,54

4.5.2. Telekomunikační provoz v roce 2014

Metodický postup pro vykazování jednotlivých úkonů dle § 88a TŘ byl nastaven tak, aby co nejvíce odpovídal skutečnému stavu dané problematiky. V případě příkazu na výpis z IMEI bývají většinou žádosti adresovány třem největším mobilním operátorům.¹⁰³ V publikované Analýze¹⁰⁴ je však tento způsob zaznamenán jako jeden úkon. Obdobně je vykazován jeden úkon při požadavku na výpis z buňky, který musí být pro potřeby providerů (z důvodu technických problémů) rozdělen do samostatných žádostí po maximálně tříhodinových časových intervalech.

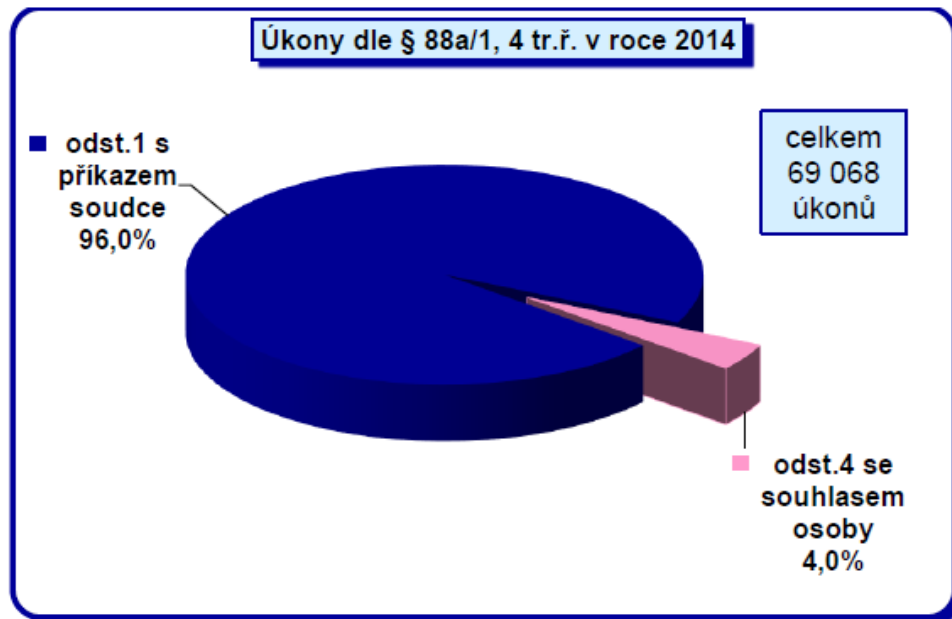
V roce 2014 bylo v na území celé České republiky v souladu s § 88a TŘ ze strany Policie ČR realizováno 69 068 záznamů o uskutečněném telekomunikačním provozu, což představuje výpisy o uskutečněné komunikaci prostřednictvím mobilních a pevných telefonních stanic a sítí Internet.

Níže uvedený graf znázorňuje rozložení výpisů dle jednotlivých odstavců § 88a TŘ, tedy na základě příkazu soudce (odst. 1) a souhlasu uživatele telekomunikačního zařízení, ke kterému se mají údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu vztahovat (odst. 4). Z celkového počtu 69 068 vykázaných výpisů bylo 2 733 (4,0 %) vyžádáno dle § 88a odst. 4 TŘ.¹⁰⁵

¹⁰³O2, T-Mobile, Vodafone

¹⁰⁴ Která je zpracovávána na základě požadavků ministra vnitra se v souladu s § 98 odst. 3 z. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

¹⁰⁵ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechnů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2014*, s.132, 137

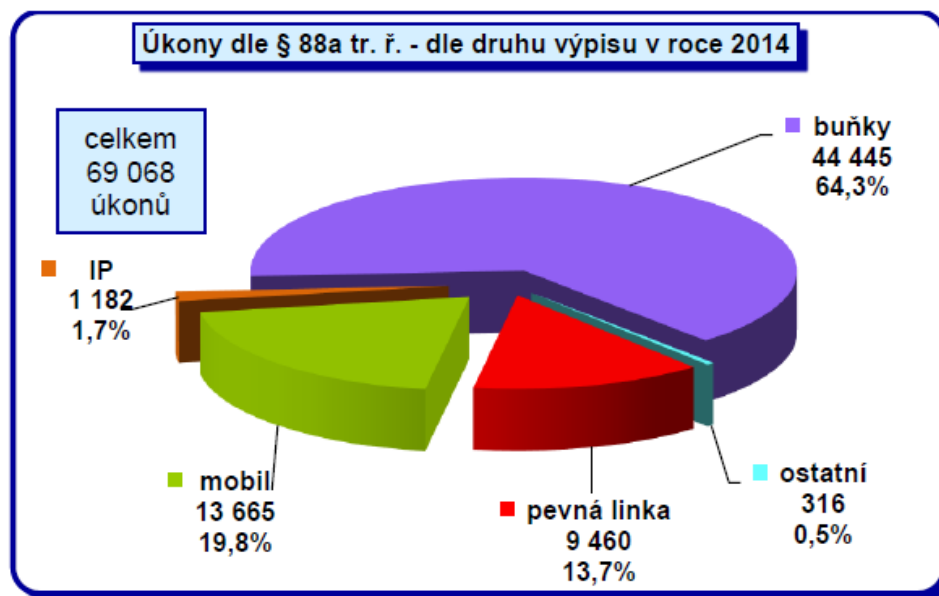

Obrázek 10: Zdroj MV ČR s.138, <http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2014.aspx>

Nejvíce úkonů bylo využíváno na výpisy na buňky, v roce 2014 se jednalo o 44 445 úkonů, což tvoří 64,3 % z celkového počtu vyžádaných úkonů dle § 88a TŘ. Dalších 13 665 (tj. 19,8 %) výpisů bylo použito na mobilní telefony, z toho se jednalo o 2 573 úkonů vyžádaných dle § 88a odstavce 4 TŘ, tedy na základě souhlasu uživatele telekomunikačního zařízení, ke kterému se mají údaje vztahovat. Dalších 9 460 (tj. 13,7 %) výpisů bylo uskutečněno na pevné linky, přičemž 153 úkonů bylo vyžádáno na základě souhlasu uživatele.¹⁰⁶

¹⁰⁶ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechnů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2014*, s. 136

Nižších hodnot dosahují výpisy z elektronické komunikace realizované prostřednictvím Internetu. U IP adres se jednalo o 1 182 (tj. 1,7 %) úkonů, které byly ve všech případech uskutečněny podle § 88a odstavce 1 TR.¹⁰⁷

Obrázek 11: Zdroj MV ČR, s.138, <http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2014.aspx>

¹⁰⁷ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechlů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2014*, s. 136

5. Shrnutí výsledků zkoumání

Vzhledem k tomu, že odposlech a záznam telekomunikačního provozu je v poslední době žádané téma, nikoli však v oblasti ochrany ekonomiky, byla tato práce vypracována pouze mou osobou bez srovnání s jinými autory.

Na základě nasazení úkonů dle § 88 a § 88a TŘ je možno dále zjistit i informace, které jsou či byly využity jako důkaz v trestním řízení, sloužit k odvrácení spáchání nového trestného činu nebo k zadržení pachatele trestné činnosti, kdy z tohoto vyjde najevo, že je právě páchána nová trestná činnost anebo je páchána trestná činnost třetích osob.

Jak již bylo zmíněno, v roce 2012 bylo ze strany Policie ČR celkově evidováno 304 528 všech trestných činů, z toho bylo objasněno 133 373 skutků a trestně stíháno 113 373 osob. Celkem bylo ukončeno 6 241 nasazených úkonů dle § 88 TŘ.

Ze strany ÚOOZ bylo nasazeno 68 úkonů na trestné činy proti měně a 41 úkonů na trestné činy proti hospodářské soustavě. Celkově poté byl podán návrh na podání obžalovy dle § 166 TŘ, u tohoto útvaru ve 24 případech.¹⁰⁸

Ze strany ÚOKFK bylo nasazeno 239 úkonů na daňové trestné činy, 63 úkonů na trestné činy proti hospodářské kázi a 13 úkonů na trestné činy porušování nehmotných práv a nekalé soutěži. Celkově poté byl podán také návrh na podání obžaloby dle § 166 TŘ, pouze ve 12 případech.¹⁰⁹

V roce 2013 bylo ze strany Policie ČR celkově evidováno 325 366 všech trestných činů, z toho bylo objasněno 142 207 skutků a trestně stíháno 117 682 osob. Celkem bylo ukončeno 6 689 nasazených úkonů dle § 88 TŘ.

¹⁰⁸ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechlů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2012*, s.132

¹⁰⁹ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechlů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2012*, s.132

ÚOOZ nasadil tento rok pouze 28 úkonů na trestné činy proti měně. Celkově byl podán návrh na podání obžaloy dle § 166 TŘ u tohoto útvaru v 19 případech.¹¹⁰

ÚOKFK nasadilo 293 úkonů na daňové trestné činy a 108 úkonů na trestné činy proti hospodářské kázni. Celkově byl poté podán také návrh na podání obžaloby dle § 166 TŘ ve 21 případech.¹¹¹

Za rok 2014 bylo ze strany Policie ČR celkově evidováno 288 660 všech trestných činů, z tohoto celkového počtu bylo objasněno 141 336 skutků a trestně stíháno 114 611 osob. Celkem bylo ukončeno 7 528 nasazených úkonů dle § 88 TŘ.

ÚOOZ nasadil tohoto roku 33 úkonů na trestné činy proti hospodářské kázni a celkově byl podán návrh na podání obžaloy dle § 166 TŘ ve 23 případech.¹¹²

ÚOKFK nasadilo 157 úkonů na daňové trestné činy, 26 úkonů na trestné činy porušování nehmotných práv a nekalé soutěži a 13 úkonů na trestné činy proti hospodářské soustavě. Z celého výsledku byl podán návrh na podání obžaloby dle § 166 TŘ ve 20 případech.¹¹³

¹¹⁰ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2013*, s. 124

¹¹¹ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2013*, s. 124

¹¹² Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2014*, s. 128

¹¹³ Ministerstvo vnitra ČR, *Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2014*, s. 128

Na použití odposlechů jako důkazu v jiné trestní věci (§ 88 odst. 6 věta třetí TŘ) nebrání skutečnost, že řízení, ve kterém byly odposlechy povoleny (§ 88 odst. 1 TŘ), se již nevede, nebo že právní kvalifikace, která podle § 88 odst. 1 TŘ vedla k povolení odposlechů, se na základě provedeného dalšího dokazování neprokázala a obviněný nebyl takovým trestným činem uznán vinným. V případě odposlechu a záznamu telekomunikačního zařízení jde o zajišťovací institut, který se blíží svou povahou velmi blízko operativně pátracím prostředkům podle § 158b a násl. TŘ, proto v širším smyslu i odposlechy a záznamy telekomunikačních zařízení obecně slouží k předcházení, odhalování a objasňování trestné činnosti, jakož i pátrání po skrývajících se pachatelích, pátrání po hledaných nezvěstných osobách a po věcných důkazech, přesně jak již bylo výše uvedeno. Využití těchto prostředků se předpokládá zejména v přípravném řízení, kde právě na jejich podkladě může, ale i nemusí dojít k objasnění podezřelých skutečností, a proto zahájení trestního stíhání není od zákonnosti jejich povolení a nařízení nikterak odvislé.¹¹⁴

¹¹⁴ Epravo.cz, a.s., Váš průvodce právem, Soudní rozhodnutí. *Odposlech a záznam telekomunikačního provozu*

5.1. Zajišťování výnosů z trestné činnosti

V roce 2013 se podařilo Polici ČR zajistit majetek ve výši nad 8500 milionů korun, nejvíce od roku 2004.

Tedy jednou z prvotních priorit Policie ČR je zajišťování výnosů z trestné činnosti. Největší objem zajištěného majetku v roce 2013 zajistili policisté z celorepublikového Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality SKPV (nyní NCOZ) - celkem 5 398 milionů korun, což je 63 procenta z celkového objemu zajištěných hodnot Policií ČR. Výslednost krajských ředitelství policie se od roku 2011 pohybuje ve výši kolem dvou miliard korun. V roce 2013 překročily zmíněnou dvoumiliardovou hranici hned čtyři kraje: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje a Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje.

Problematika výnosů z trestné činnosti je základem moderní prevence závažné kriminality. *"V drtivé většině spáchaných trestných činů je motivem pachatele právě snaha získat majetkový prospěch. Současně se jedná o jeden z efektivních nástrojů v boji proti organizovanému zločinu. Od roku 2011 se daří zajišťovat čím dál větší množství majetku i u velkých kauz, a to nejenom na ÚOKFK, ale i ÚOOZ (Útvar pro odhalování organizovaného zločinu),"* přiblížil náměstek policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování plk. Václav Kučera.¹¹⁵

¹¹⁵ Policie ČR. Článek. *Zajišťování výnosů z trestné činnosti*

Podle oficiální statistiky, která je ze strany Policie ČR zveřejňována na stránkách Ministerstva vnitra ČR, činí celková škoda z vyšetřované, tedy z odhalené trestné činnosti za rok 2010 více než 24 miliard Kč, z toho z hospodářské trestné činnosti, což je skupina trestných činů, jejichž druhovým objektem jsou různé vztahy související s hospodářskou činností subjektů působících v tržní ekonomice, více než 14 miliard Kč. Zatímco latence, tedy poměr neodhalené trestné činnosti vůči celkovému nápadu kriminality, se u obecné kriminality odhaduje kolem 30 %, u hospodářské trestné činnosti to bývá naopak: neodhalených skutků zůstává 60 až 80 % z této trestné činnosti. Z toho plyne, že škody způsobené hospodářskou trestnou činností v České republice za loňský rok představovaly hodnotu mezi 35 až 70 miliardami Kč. Jedná se ale pouze o velmi nepřesné odhady, protože je vycházeno pouze z oficiálních statistik Ministerstva vnitra ČR. Od roku 1989 byla nejvyšší škoda z odhalené trestné činnosti v roce 2000 – tedy více než 63 miliard Kč, a až do roku 2005 neklesla ročně pod 42 miliard. Z toho hospodářská trestná činnost představovala v roce 2000 téměř 51 miliard Kč, a v roce 2005 přes 32 miliard Kč. Od roku 2006 se ale v těchto statistikách pravidelně objevují přibližně poloviční hodnoty. Původně se na internetových stránkách ze strany Ministerstva vnitra ČR zveřejňovaly statistiky i za předchozích pět let, v současné době už jen za předchozí rok, takže tato čísla jsou nyní nedohledatelná.¹¹⁶

¹¹⁶ Konkursní noviny, Spolehlivý právní zdroj, Článek. *Výnosy z trestné činnosti nejsou vždy důsledně odčerpávány...*

5.2. Vyhodnocení dotazníku

Účelem dotazníku bylo zjistit názory týkající se problematiky odposlechů a záznamu telekomunikačního provozu ve společnosti. S přihlédnutím na počet odevzdaných dotazníků (11) je vidět, že zájem vyjádřit se a ovlivnit dění do budoucna neskončil. Někdo může říci, že 11 v poměru k celkovému počtu obyvatel v ČR (cca 10 547 000) a městu Plzni, kde byl dotazník nejvíce rozeslán (cca 550 000), je málo. Tento poměr je v dotazníkových šetřeních považován za ne moc úspěšný. Dotazník byl anonymní a odpovědi na všechny otázky nebyly povinné. Dotazník byl mou osobou rozeslán cca 50 respondentům a z jejich strany k dalším. Bohužel ne všichni jej vyplnili, nebo dokonce otevřeli. Podrobné vyhodnocení dotazníku je zveřejněno níže (v příloze). Jde zejména i o to, že lidé o této problematice sice hovoří, ale málokdo jí rozumí.

Podívejme se podrobněji na některé otázky. Více než polovina odpovídajících je ve věku 26-50 let, tj. těch, kteří patří do „nejproduktivnější“ skupiny obyvatel. Následuje skupina do 25 let (0), nad 50 let (1). Především jde o respondenty mužského pohlaví, kdy v 66,7 % jde o policisty a ve 33,3 % o občany pohybující se mimo sektor veřejné správy. Každý z respondentů používá telekomunikační zařízení (mobilní telefony, apod.) S odposlechem má zkušenost jen 33,3% respondentů, 66,7% nikoli. Zda byl někdo z respondentů odposloucháván či nikoli si myslím, že tento dotaz je relevantní, neboť si to někdo může přikreslit, nebo k tomu skutečně došlo. Velmi kladné ohlasy má však otázka, zda Policie ČR má dostatek technických prostředků k pořizování těchto úkonů s tím, že by se však měla zvýšit pravomoc v této oblasti.¹¹⁷ Kontrola vykonávaná nad odposlechy je dle 44,4% respondentů dostatečná, 33,3% neví. Z toho vyplývá, že skutečně jen málokdo se vyzná a rozumí této problematice. Ve většině případů, kdy došlo k možnému úniku informací, se respondenti vyjádřili, že ze strany jednotlivce.

¹¹⁷ Dotazník slouží k tomu, aby se vyjádřili respondenti, nikoli abych já dále rozebíral jejich přesvědčení zda tomu je tak, či onak. Můj názor je vyjádřen v celé této práci, zejména v závěru.

Co říci závěrem? Je toho před námi hodně. Tato dotazníková akce nenašla úplně jasné odpovědi na otázky, kterým směrem máme při rozhodování postupovat. Je však brát v potaz i celkový vývoj současné situace ve světě, nikoli jen v ČR, zejména obava z IS, Severní Korey (KLDK) a popř. i Ruska apod.

6. Závěr

Vzhledem k faktu, že celkový počet klientů největších mobilních operátorů výrazně přerůstá celkový počet obyvatel České republiky, lze předpokládat, že jedna osoba používá více dostupných komunikačních prostředků, což se odráží, jak již bylo předesláno, i v páchání trestné činnosti. Ve skutečnosti je počet telefonických komunikačních prostředků ještě větší, protože ve statistikách chybí informace od ostatních operátorů působících na území České republiky, včetně všech pevných linek, e-mailů, ale zejména o stále oblíbenějším telefonování prostřednictvím internetové telefonie, apod. Aktivita lidí se stále častěji odehrává ve virtuálním světě zprostředkovaném technologiemi elektronických komunikací. Lidé spolu komunikují zejména elektronicky, méně se stýkají osobně a to v řadě případů vylučuje, někdy přímo znemožňuje užití ostatních metod odhalování kriminality. Narůstá počet mobilních SIM karet a pachatelé trestné činnosti je často mění, někdy již po prvním použití.

Pachatelé trestné činnosti pracují cílevědoměji, stávají se specializovanějšími, což se projevuje především v boji s organizovaným zločinem. Prvek organizovanosti se stále promítá do všech druhů trestné činnosti, zejména do oblasti násilné trestné činnosti, toxikománie, korupce, hospodářské kriminality a krádeží motorových vozidel. Za účelem odhalování pachatelů této společensky vysoce nebezpečné trestné činnosti Policie ČR využívá všech zákonných prostředků, odposlech a záznamy telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí nevyjímaje. Jasně zákonné limity pro postup Policie ČR jsou dány především Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod, zákonem o Policii ČR, trestním zákoníkem a trestním řádem. V rámci policie existuje řada mechanismů, které by měly zabránit překračování těchto mantinelů a případně odhalit porušení zákona. Pokud se tak stane, musí ti, kteří zákon poruší, nést za svoje jednání odpovědnost se všemi důsledky z toho vyplývajícími.

Dalším problémem je i to, že kriminalisté s nástupem moderních technologií a moderních aplikací v “chytrých telefonech”, postupně přicházejí o tradiční zdroj klíčových informací, tedy o odposlechy telefonů. Jejich původní význam se totiž vytrácí s tím, jak pachatelé přecházejí z klasických telefonních hovorů a textových zpráv k mobilní šifrované komunikaci přes internet. Právě ta zůstává před policií většinou skryta. Zatímco ještě nedávno musely zájmové osoby kvůli kódování svých hovorů vydávat desetitisíce korun za speciální šifrovací telefony, dnes stejnou službu odvedou právě masivně dostupné aplikace do chytrých telefonů. Ty jsou ihned dostupné a stojí pár desítek korun. Tzv. “uši pomáhají policistům spíše zjistit denní návyky podezřelých, místa pobytu nebo okruh jejich známých. Jeden z mnoha šifrujících programů je Threema, ten je oblíbený i mezi vlivnými byznysmeny nebo politiky. V případě správného použití je takto zakódovaný tok zpráv zpětně nerozluštitelný.¹¹⁸

Současný trestní řád byl vypracován roku 1961. Je zřejmé, že během své téměř padesátileté existence procházel mnohými novelizacemi. Největší množství novel můžeme zaznamenat vzhledem k politickému vývoji v ČR během posledních dvaceti let. Odposlechy mohly být nasazeny až v tr. sazbě od 10 let, a to se změnilo několik let zpět k lepšímu, nyní mohou být nasazeny již od 8 let.

Na druhou stranu je třeba důsledně respektovat práva a svobody dané každému občanu České republiky. Povolení k odposlechům nesmí být pouze formální záležitostí a je třeba především dbát na její materiální stránku. Také je třeba neustále sledovat oprávněnost a opodstatněnost odposlechu, samozřejmě zajistit bezpečnost nakládání s již získanými odposlechy, a především zabránit úniku informací.

¹¹⁸ TRONÍČEK, Jakub, Novinky.cz, Krimi. *Policie kvůli mobilním aplikacím přichází o zdroj informací z odposlechu*

V České republice jsou tedy stanovena poměrně jasná pravidla pro zákonné nasazení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu ze strany státních orgánů. Tato pravidla lze, až na některé výjimky, resp. dílčí nejasnosti, považovat za fungující a jejich kontrolu stanovit jako efektivní a demokratickou.

Podle uvedených statistik nedochází ani jednak k nějakému extrémnímu nárůstu trestných činů ani tak k vyššímu nasazování úkonů ze strany příslušných orgánů. Každý rok je jiný. Pokaždé je páchána jiná trestná činnost, byť skutečně v popředí zůstává toxikomanie. Nikdo z nás neví, kdo se kde objeví, jaký pachatel trestného činu, k jakému zkratu u jeho osoby dojde a co jej povede k tomu páchat trestnou činnost.

Hranice států jsou “volné”, příliv uprchlíků narůstá, dle mého názoru trestná činnost poroste. Jaká však, to prozradí jen čas. Všichni mají, dle ukázek v médiích, zejména v televizi, v rukou telefony a jak se v současné době pachatelé většinou dorozumívají, jak jsem již uvedl, telefonicky.

Nasazovat odposlech a záznam telekomunikačního provozu tak, jak je v současné době povoleno, je dle mého názoru dostačující, jen k těmto úkonům bude potřeba více specialistů, a ne jen opravdu pár jednotlivců.

7. Seznam použitých zdrojů

Bibliografické citace:

Literatura:

1. BAČKOVSKÝ, K., *Kriminalistický sborník: Daňová kobra v akci.* vyd. 5/14, Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, Praha 4: Tiskárna MV, s. p. o., ročník LVIII, s. 1.
2. BRAUNŠLEGER, René. *Kriminalistický sborník: Zvukové záznamy u Policie ČR jako forma protokolace – ano, či ne...?* vyd. 1/11, Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, Praha 4: Tiskárna MV, s. p. o., ročník LV, s. 50-51.¹¹⁹
3. CHMELÍK, J., a kol.: *Rukověť kriminalistiky.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2005, 385 s. ISBN 80-86898-36-9
4. CHMELÍK, J., *Rukověť kriminalistiky.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2005, 391 s. ISBN 80-86898-36-9
5. CHMELÍK, J., a kol.: *Pozornost, korupce a úplatek,* Linde, Praha, 2003, 21 s. ISBN 80-7201-434-X
6. JELÍNEK, J., a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou.* 1. vydání. Praha: Leges, 2009, 623 s. ISBN 978-80-87212-22-6

¹¹⁹ K tomuto článku musím podotknout, že po bližším seznámení se s literaturou, nebyl do této práce ve finále zakomponován, neboť se článek týkal využívání záznamového zařízení při prováděném výslechu osob, jako forma protokolace, nikoli jako odposlech.

Zákony:

Česko. Zákon č. 141/1961 Sb., ze dne 1. ledna 1962, o trestním řízení soudním (trestní řád, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 2/1969 Sb., ze dne 8. ledna 1969, o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky

Česko. Předpis č. 209/1992 Sb., ze dne 21. února 1991, Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících - Evropská Úmluva

Česko. Zákon č. 1/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, Ústavní zákon České národní rady, ÚSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY

Česko. Zákon 2/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky

Česko. Zákon č. 283/1993 Sb., ze dne 9. listopadu 1993, o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 153/1994 Sb., ze dne 7. července 1994, o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 154/1994 Sb., ze dne 7. července 1994, o bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 101/2000 Sb., ze dne 4. dubna 2000, o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 151/2000 Sb., ze dne 16. května 2000, o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, zrušen k 01.05.2005, zákonem č. 127/2005 Sb., ze dne 22. února 2005, zákon o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 127/2005 Sb., ze dne 22. února 2005, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů

Česko. Zákon č. 6/2002 Sb., ze dne 30. listopadu 2001, o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů

Česko. Zákon č. 500/2004 Sb., ze dne 24. června 2004, správní řád ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 289/2005 Sb., ze dne 16. června 2005, o vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 412/2005 Sb., ze dne 21. září 2005, o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Zákon č. 40/2009 Sb., ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Česko. Sbírka mezinárodních smluv Ministerstva zahraničních věcí. Úmluva Organizace spojených národů proti korupci (otevřená k podpisu dne 31. října 2003 v New Yorku) č. 105/2013 Sb. m. s., platná od 29. prosince 2013

Internetové zdroje:

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikimedia Foundation, 2001-, strana naposledy edit. 2016-09-14. [cit. 2015-07-02]. Dostupný z WWW: https://cs.wikipedia.org/wiki/O2_Czech_Republic

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikimedia Foundation, 2001-, strana naposledy edit. 2016-08-13. [cit. 2015-07-02]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Vodafone>

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikimedia Foundation, 2001-, strana naposledy edit. 2016-09-16. [cit. 2015-07-02]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/T-Mobile>

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikimedia Foundation, 2001-, strana naposledy edit. 2016-07-04. [cit. 2015-07-02]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Telefon>

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikimedia Foundation, 2001-, strana naposledy edit. 2016-10-18. [cit. 2015-07-02]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/E-mail>

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikimedia Foundation, 2001-, strana naposledy edit. 2016-04-19. [cit. 2015-07-02]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Telekomunikace>

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikimedia Foundation, 2001-, strana naposledy edit. 2016-06-13. [cit. 2015-07-03]. Dostupný z WWW: https://cs.wikipedia.org/wiki/Nordic_Mobile_Telephone

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikimedia Foundation, 2001-, strana naposledy edit. 2016-05-14. [cit. 2015-07-03]. Dostupný z WWW:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Global_System_for_Mobile_Communications

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : *Wikimedia Foundation*, 2001-, strana naposledy edit. 2016-05-14. [cit. 2015-07-03]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/CDMA2000>

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : *Wikimedia Foundation*, 2001-, strana naposledy edit. 2016-09-24. [cit. 2015-07-02]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Odposlech>

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : *Wikimedia Foundation*, 2001-, strana naposledy edit. 2016-01-22. [cit. 2015-07-04]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kriminalita>

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : *Wikimedia Foundation*, 2001-, strana naposledy edit. 2014-09-21. [cit. 2015-07-04]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/P%C5%99e%C4%8Din>

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : *Wikimedia Foundation*, 2001-, strana naposledy edit. 2014-09-21. [cit. 2015-07-04]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Zlo%C4%8Din>

Design. In Wikipedie : *otevřená encyklopedie* [online]. St. Petersburg (Florida) : *Wikimedia Foundation*, 2001-, strana naposledy edit. 2016-09-05. [cit. 2015-07-04]. Dostupný z WWW:

https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9A%C5%99ad_pro_zahrani%C4%8Dn%C3%AD_styky_a_informace

Mladá Fronta : *muj soubor* [online] : *MF*, 2007-2016, strana naposledy edit. 2013-10-31. [cit. 2015-07-04]. Dostupný z WWW: <https://mujsoubor.cz/magazin/prehled-virtualnich-operatoru-a-jejich-nabidek>

Plzen.cz : *Zpravodajství, politika, nově vydané SIM karty* [online] (CZ) : *MF*, 2007-2016, strana naposledy edit. 2016-07-18. [cit. 2015-07-04]. Dostupný z WWW: <http://plzen.cz/nove-vydane-sim-karty-se-registrovat-nebudou-domluvili-se-na-tom-pirati-se-starosty-59775/>

Česko. *Nález Ústavního soudu* [online]. Brno: Ústavní soud České republiky v Brně (PDF). [cit. 2015-07-07]. Dostupný z WWW:

http://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/Pl._US_47_13_an.pdf

Česko. *Nález Ústavního soudu* [online]. Brno: Ústavní soud České republiky v Brně (PDF). [cit. 2015-07-07]. Dostupný z WWW: <http://www.usoud.cz/aktualne/ustavni-soud-zpresnil-podminky-pro-pouziti-odposlechu-a-domovnich-prohlidek/>

Česko. *Nález Ústavního soudu* [online]. Brno: Ústavní soud České republiky v Brně. [cit. 2015-07-07]. Dostupný z WWW: <http://kraken.slv.cz/II.US502/2000>

Business Info : *oficiální portál pro podnikání a export* [online] (CZ) : Czech Trade, 1997-2016, strana naposledy edit. 2016-03-20. [cit. 2015-07-04]. Dostupný z WWW:

<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/hospodarske-trestne-ciny-ppbi-50764.html#!&chapter=7>

Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování [online]. Praha: Policie ČR Praha. [cit. 2015-07-07]. Dostupný z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-zvlastnich-cinnosti-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani-716842.aspx>

Daňová “Kobra” startuje [online]. Praha: Celní správa České republiky. Generální ředitelství cel v Praze. [cit. 2015-07-014]. Dostupný z WWW:

<https://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2014/Stranky/danova-kobra-startuje.aspx>

O trestním řízení [online]. Praha: Unie státních zástupců České republiky v Praze. [cit. 2016-01-02]. Dostupný z WWW: <http://www.uniesz.cz/o-trestnim-rizeni/>

Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2012 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky v Praze. [cit. 2016-01-12]. Dostupný z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2012.aspx>

Analyza odposlechů a sledování osob a věci dle trestního řádu za rok 2013 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky v Praze. [cit. 2016-01-12]. Dostupný z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2013.aspx>

Analyza odposlechů a sledování osob a věci dle trestního řádu za rok 2014 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky v Praze. [cit. 2016-01-12]. Dostupný z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2014.aspx>

Vývoj trestné činnosti. Situace na úseku trestné činnosti [online]. Praha: Policie ČR Praha. [cit. 2016-01-12]. Dostupný z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-clanky-vyvoj-trestne-cinnosti.aspx>

Epravo.cz, a.s., Váš průvodce právem : 95602. *Odposlech a záznam telekomunikačního provozu* [online] (CZ) : epravo.cz, a.s., 1999-2016, ISSN 1213-189X. [cit. 2016-05-01]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/hospodarske-trestne-ciny-ppbi-50764.html#!&chapter=7>

Zajišťování výnosů z trestné činnosti [online]. Praha: Policie ČR Praha. [cit. 2016-07-03]. Dostupný z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/zajistovani-vynosu-z-trestne-cinnosti.aspx>

Konkursní noviny. Spolehlivý právní zdroj : *Výnosy z trestné činnosti nejsou vždy důsledně odčerpávány* [online] : Brno: cOOPeR PReSS, spol. s .r. o. Redakce. [cit. 2016-08-01]. Dostupný z WWW: <http://www.kn.cz/clanek/vynosy-z-trestne-cinnosti-nejsou-vzdy-dusledne-odcerpavany>

TRONÍČEK, Jakub. *Policie kvůli mobilním aplikacím přichází o zdroj informací z odposlechů.* [online]. [cit. 2016-09-06]. Dostupný z WWW: <https://www.novinky.cz/krimi/360632-policie-kvuli-mobilnim-aplikacim-prichazi-o-zdroj-informaci-z-odposlechu.html>

8. Seznam grafů:

Obrázek 1: Zdroj MV ČR, s.7, http://www.mvcr.cz/soubor/analyza-odposlechu-a-zaznamu-pdf.aspx	67
Obrázek 2: Zdroj MV ČR, s.17, http://www.mvcr.cz/soubor/analyza-odposlechu-a-zaznamu-pdf.aspx	70
Obrázek 3: Zdroj MV ČR, s.58, http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2012.aspx	73
Obrázek 4: Zdroj MV ČR s.143, http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2012.aspx	76
Obrázek 5: Zdroj MV ČR, s.143, http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2012.aspx	77
Obrázek 6: Zdroj MV ČR, s.51 www.mvcr.cz/.../ppr-102-31-cj-2014-990390-analyza-odposlechu-a-sledovani-za-rok-2013-pdf.aspx	79
Obrázek 7: Zdroj MV ČR, s.133, www.mvcr.cz/.../ppr-102-31-cj-2014-990390-analyza-odposlechu-a-sledovani-za-rok-2013-pdf.aspx	82
Obrázek 8: Zdroj MV ČR, s.133, www.mvcr.cz/.../ppr-102-31-cj-2014-990390-analyza-odposlechu-a-sledovani-za-rok-2013-pdf.aspx	83
Obrázek 9: Zdroj MV ČR s.53, http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2014.aspx	85
Obrázek 10: Zdroj MV ČR s.138, http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2014.aspx	88
Obrázek 11: Zdroj MV ČR, s.138, http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-odposlechu-a-sledovani-osob-a-veci-dle-trestniho-radu-za-rok-2014.aspx	89

I. Přílohy

Dotazník k diplomové práci

Problematika odposlech a záznam telekomunikačního provozu

Jaké je Vaše pohlaví?

- Muž
- Žena

Jaký je Váš věk?

- Do 25 let
- 26-50 let
- 50 a více

Jakou profesi vykonáváte?

- Policista
- Veřejná správa
- Ostatní

Používáte mobilní, popř. jiný telefon?

- Ano
- Ne

Máte nějaké zkušenosti s odposlechy?

- Ano
- Ne
- Nevím

Byl(a) jste někdy odposloucháván(a)?

- Ano

- Ne
- Nevím

Myslíte si, že Policie ČR má dostatečné technické prostředky k používání těchto úkonů?

- Ano
- Ne
- Nevím

Myslíte si, že by měla mít Policie ČR více pravomocí v oblasti odposlechnů?

- Ano
- Ne
- Nevím
- Jiné:

Myslíte si, že dochází ze strany Policie ČR ke zneužití těchto prostředků?

- Ano
- Ne
- Nevím

Myslíte si, že kontrola nad odposlechy ze strany oprávněných orgánů, je dostatečná?

- Ano
- Ne
- Nevím
- Jiné:

Myslíte si, že v případě nežádoucího úniku informací došlo k pochybení....

- Jednotlivce
- Nadřízeného
- Celé organizace

- Nevím
 - Jiné: ¹²⁰
-

¹²⁰https://docs.google.com/forms/d/1AX4bHzdymX3HSWddbCGmi85c4cspDBgSnu6ct9Ielyg/viewform?usp=send_form

https://docs.google.com/forms/d/1AX4bHzdymX3HSWddbCGmi85c4cspDBgSnu6ct9Ielyg/viewanalytics?usp=form_confirm